

บทที่ 6

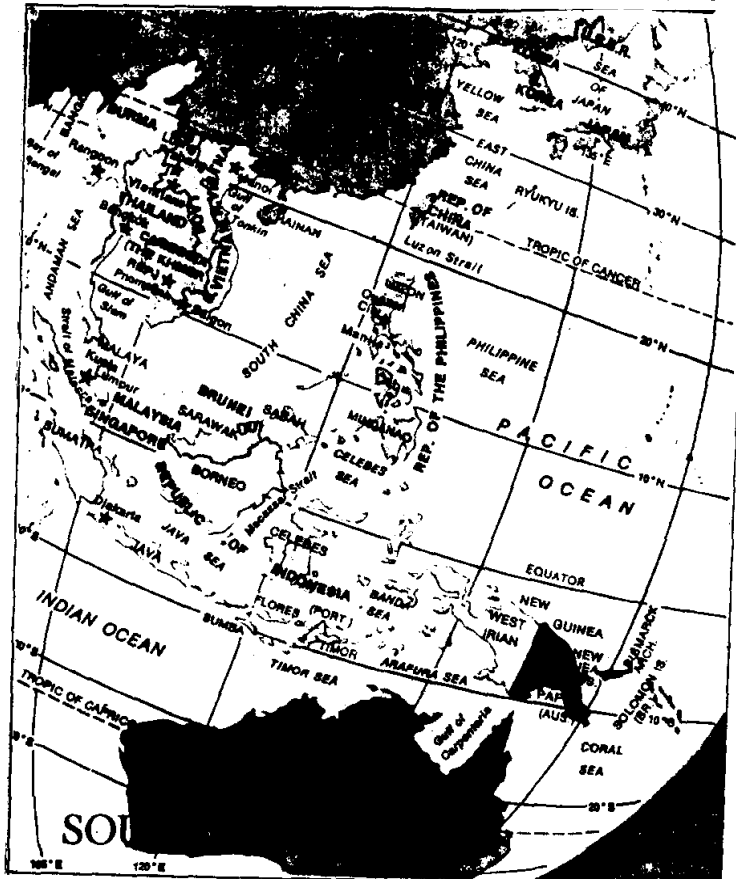
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. วัตถุประสงค์ หลังจากจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดังนี้:-

- 1.1 อธิบายภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าประกอบด้วยประเทศใด รวมทั้งบอกชื่อ ประเทศ เมืองหลวงและประชากรได้ถูกต้อง
- 1.2 อธิบายลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และลงแผนที่ได้
- 1.3 อธิบายทรัพยากรและอาชีพของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- 1.4 อธิบายลักษณะของทุ่งหญ้าสะวันนาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- 1.5 ลักษณะของประชากรและการกระจายในภูมิภาคนี้ได้ถูกต้อง
- 1.6 ลงชื่อในแผนที่โครงร่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังต่อไปนี้ได้ถูกต้อง
 - 1.6.1 ชื่อประเทศและเมืองหลวงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - 1.6.2 แม่น้ำสำคัญ เช่น เจ้าพระยา แม่น้ำโขง
 - 1.6.3 แหล่งแร่เหล็ก ดีบุก ถ่านหิน และน้ำมันปิโตรเลียม
 - 1.6.4 เขตปลูกข้าวโพด อ้อย มะพร้าว และข้าวเจ้า
- 1.7 อธิบายถึงการคมนาคมขนส่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- 1.8 อธิบายแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- 1.9 อธิบายเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาของประชากรและการเกษตรกรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ถูกต้อง
- 1.10 อธิบายถึงความสำคัญของทรัพยากรแร่ธาตุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งแหล่งผลิตได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ 10 ประเทศ¹ รวมเนื้อที่ 4,480,379 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 362,445,000 คน

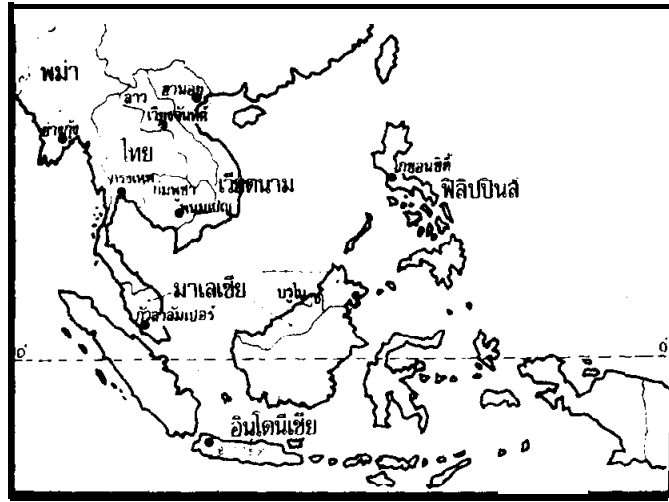
SOUTHEAST ASIA

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่มา : Lands And Peoples. หน้า 240.

¹สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เกิดจากเวียดนามเหนือ-เวียดนามใต้ ได้ประกาศรวมเป็นประเทศเดียวกัน โดยมีฮานอยเป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางปกครอง สำหรับไซ่ง่อนได้เปลี่ยนชื่อเป็น โฮจิมินห์ มีการตกลงรวมเวียดนามเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2518 ได้จัดตั้งคณะกรรมการปกครองฝ่ายทหารขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2518

²Andrew Reed., *Monsoon Asia*. p. 61-110.

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ:-

1. ภูมิภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือบริเวณที่เป็นพื้นแผ่นดิน เช่น ไทย ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซียตะวันตก
2. ภูมิภาคดินแดนหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซียตะวันออก ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน (ของสหราชอาณาจักร) และติมอร์ (ของโปรตุเกส)

2.1 ลักษณะทั่วไป

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสภาพทางเศรษฐกิจทั่วไปแบบกำลังพัฒนา (Developing Countries) โดยอาศัยความร่วมมือจากสมาคมอาเซียน (ASEAN) ซึ่งย่อมาจาก Association of Southeast Asian Nations เมื่อ พ.ศ.2510 (ปี 2520 ได้มีการประชุมตกลงร่วมมือกันเพิ่มเติมที่กรุงกัวลาลัมเปอร์) เพื่อร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง กลุ่มสมาชิกมี 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน

2.2 ที่ตั้ง, ขนาดและรูปร่าง

ส่วนใหญ่อยู่ในเขตร้อน ระหว่างศูนย์กลางกับเส้นทรอปิก ออฟแคนเซอร์ ($23\frac{1}{2}^{\circ}$ เหนือ) มีบางส่วนของอินโดนีเซียอยู่ใต้ศูนย์สูตรประมาณละติจูด 10° ใต้ และตอนเหนือของพม่าและเวียดนามประมาณละติจูด 28° เหนือ ความกว้างจากตะวันตก-ออก ระหว่างลองจิจูด 92° - 140° ตะวันออก ห่างกัน 48° ตามลองจิจูด และ 38° ตามแนวละติจูด

*สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ประเทศ, เนื้อที่, ประชากร, ความหนาแน่น, เมืองหลวง และหน่วยเงินตรา

ลำดับที่	ชื่อประเทศ	เนื้อที่ (ตารางไมล์)	เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ต่อตารางไมล์ (1 ตารางกิโลเมตร)	เมืองหลวง	หน่วยเงินตรา
1	กัมพูชาประชาธิปไตย (Democratic Kampuchea or Cambodia)	70,000	181,300	10,600,000	151.4 (58.4)	พนมเปญ	รีล (Riel)
2	ไทย (Thailand)	198,455	513,998	60,200,000	303.3 (117.1)	กรุงเทพฯ	บาท (Baht)
3	บรูไน (Brunei)	2,226	5,765	300,000	134.7 (52.0)	บันดาร์เซรี เบกาวัน	เหรียญบรูไน (Brunei dollar)
4	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่ง A ทากาพม่า (The Socialist Republic of Union of Burma]	261,789	678,036	44,800,000	171.1 (66.1)	ย่างกุ้ง	จัต (Kyat)
5	สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of Philippines)	115,707	299,681	68,400,000	591.1 (228.2)	มะนิลา	เปโซ (Peso),
6	มาเลเซีย (Malaysia)	128,328	332,370	19,900,000	155.1 (59.8)	โวลลาดีมเปอ	เหรียญมาเลเซีย Malasian dollar)

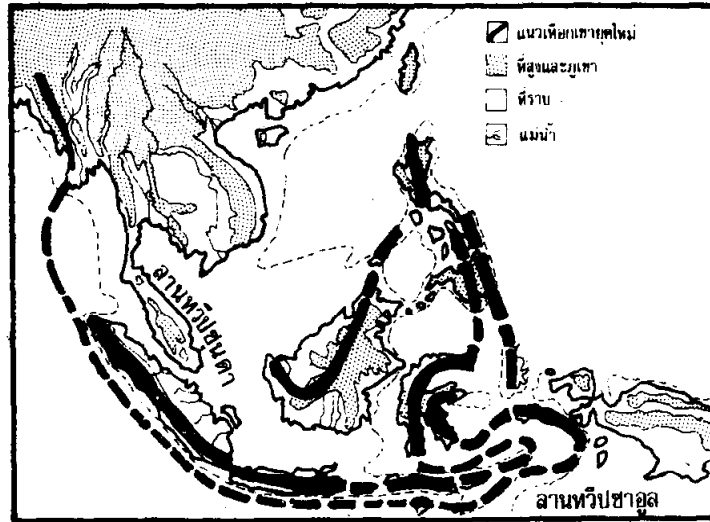
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศ, เนื้อที่, ประชากร, ความหนาแน่น, เมืองหลวง และหน่วยเงินตรา

ลำดับที่	ชื่อประเทศ	เนื้อที่ (ตารางไมล์)	เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร (สิ้นปี 2538)	ความหนาแน่น ต่อตารางไมล์ (1 ตารางกิโลเมตร)	เมืองหลวง	หน่วยเงินตรา
7	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (People's Democratic Republic of Laos)	91,429	236,800	4,800,000	52.5 (20.3)	เวียงจันทน์	กีบ (Kip)
8	สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)	126,436	327,469	75,000,000	593.2 (229.0)	ฮานอย	ดอง (Dong)
9	สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)	238	616	3,000,000	12,605.0 (4,870.1)	สิงคโปร์	เหรียญสิงคโปร์ (Singapore dollar)
10	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)	735,268	1,904,344	198,400,000	269.8 (104.2)	จาการ์ตา	รูปี (Rupiah)
	รวม	1,729,876	4,480,379	485,400,000	280.6 (108.3)	—	—

ที่มา : Information Please Almanac ปี 2530 (1987)

2.3 โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะสำคัญทางกายภาพมีลักษณะเปรียบเสมือนรูปพัด (Fan Pattern) และแนวเกาะรูปโค้ง (Island Arc) แบ่งเขตได้ดังนี้

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศ

1. แนวเทือกภูเขาโค้งตัวเป็นแนวยาวจากเหนือมาใต้ จุดรวมของภูเขาอยู่ที่ศูนย์กลางนอตประมาณละติจูด 28° เหนือ แยกต่อเนื่องมาทางใต้ 3 แนว คือ

- แนวเทือกภูเขาใหม่ทางตะวันตก² ได้แก่ อาระกันโยมาต่อเนื่องไปในทะเลอันดามันผ่านอินโดนีเซียถึงฟิลิปปินส์

- แนวเทือกเขาดอนกลาง ผ่านพรมแดนไทยพม่า มีอายุเก่าแก่จนมีแหล่งแร่สำคัญในแนวนี้

- แนวเทือกภูเขาตะวันตก* ได้แก่เทือกเขาอันนัมในลาว กัมพูชา และเวียดนาม นับว่ามีอายุเก่าแก่เช่นกัน

2. บริเวณที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ได้แก่ ปากน้ำอิระวดี, เจ้าพระยา, แม่น้ำโขง และแม่น้ำแดงตอนเหนือของเวียดนาม ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเหล่านี้ มีดินตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่ การปลูกข้าวและพืชผลต่าง ๆ

*แนวเทือกเขาใหม่ทางตะวันตก มี 2 แนว ได้แก่แนวภูเขาโค้งตัวด้านใน ผ่านเกาะนิโคบาร์ สุมาตรา ชวา ฟลอเรส บันดา และหมู่เกาะเซลีเบส อีกแนวหนึ่งเป็นแนวภูเขาโค้งตัวด้านนอกเป็นเกาะรูปโค้ง ต่อเนื่องไปฟิลิปปินส์ และหมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียง

3. บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล เป็นที่ราบดินตะกอนและหาดทรายเป็นแนวยาว บางส่วนใช้ปลูกผลไม้และมะพร้าว บางแห่งมีป่าชายเลนขึ้นทั่วไป นอกจากนี้ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและท่องเที่ยว

4. บริเวณดินภูเขาไฟ มีในเกาะชวา บาหลี และฟิลิปปินส์ อุดมด้วยแร่ธาตุ เหมาะแก่การเพาะปลูกแบบขั้นบันได

5. ลักษณะดิน ได้แก่ดินแอสแตออสติก มีแร่เหล็กปนมีสีเหลืองปนแดง ดินนี้ไม่สมบูรณ์ เช่น ดินลูกรัง ศิลาแลงเป็นก้อน ๆ นอกจากนี้มีดิน หินปูน ดินทราย ดินตะกอน และดินภูเขาไฟ ภาษาที่สำคัญมีภาษาไทย มลายู ญวน เขมร พม่า บาฮาซา ดากาลอก จีนและอังกฤษ

ศาสนาสำคัญอิสลาม พุทธ คริสต์ ฯลฯ

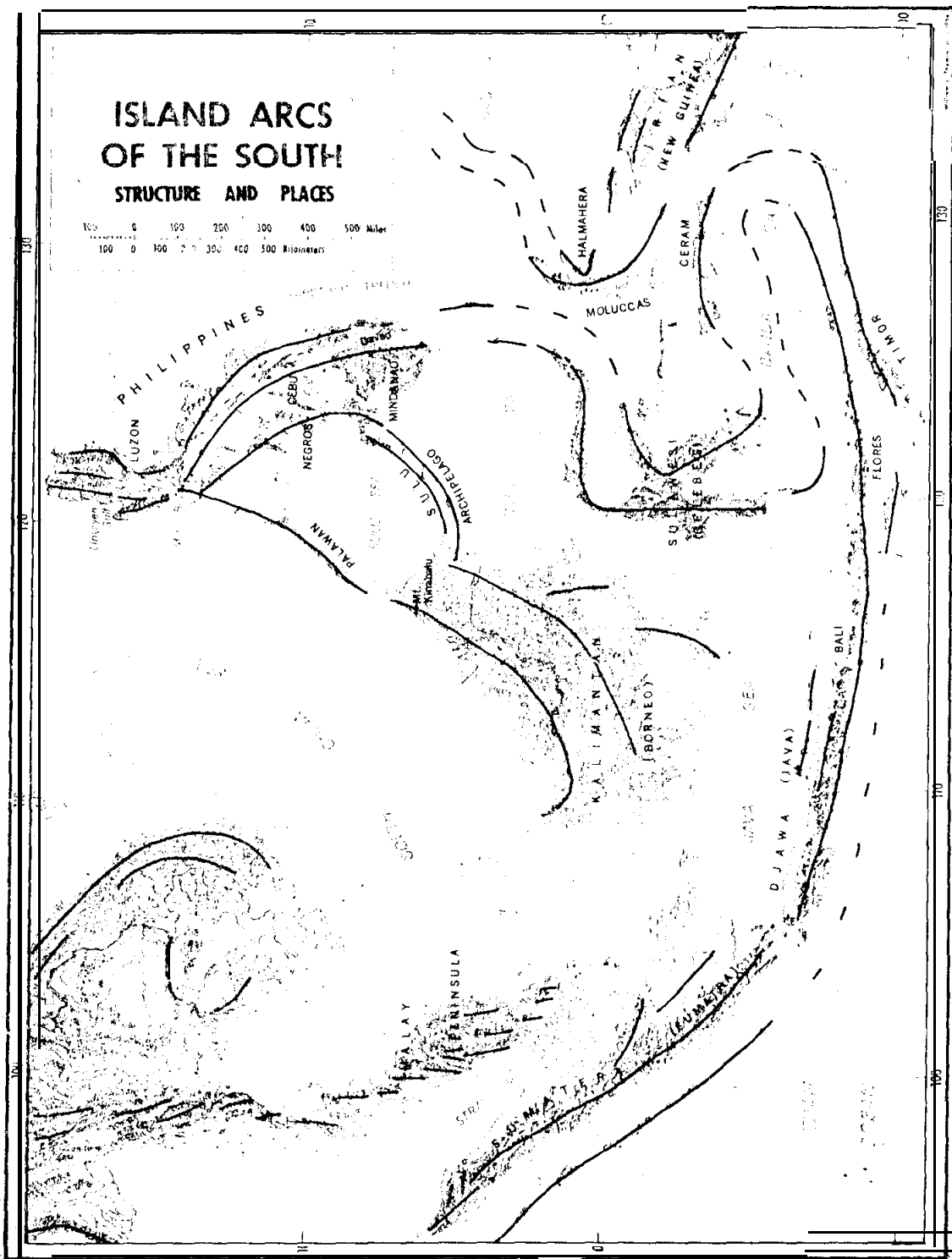
2.4 ลักษณะภูมิประเทศ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในเขตโครงสร้างภูมิประเทศของทวีปเอเชีย 2 เขต คือ บริเวณ หินเปลือกโลกเก่าแก่ตอนกลาง (The Central Massives) ได้แก่เขต The Eastern Highland - บริเวณ แนวเทือกเขาอัลไพน์ - หิมาลัยน - และหมู่เกาะ (The Alpine-Mimalayan Island Arc System) ได้แก่เขต The Inner Fold Line แนวภูเขาโค้งด้านในกับแนวภูเขาโค้งด้านนอก (The Outer fold line)

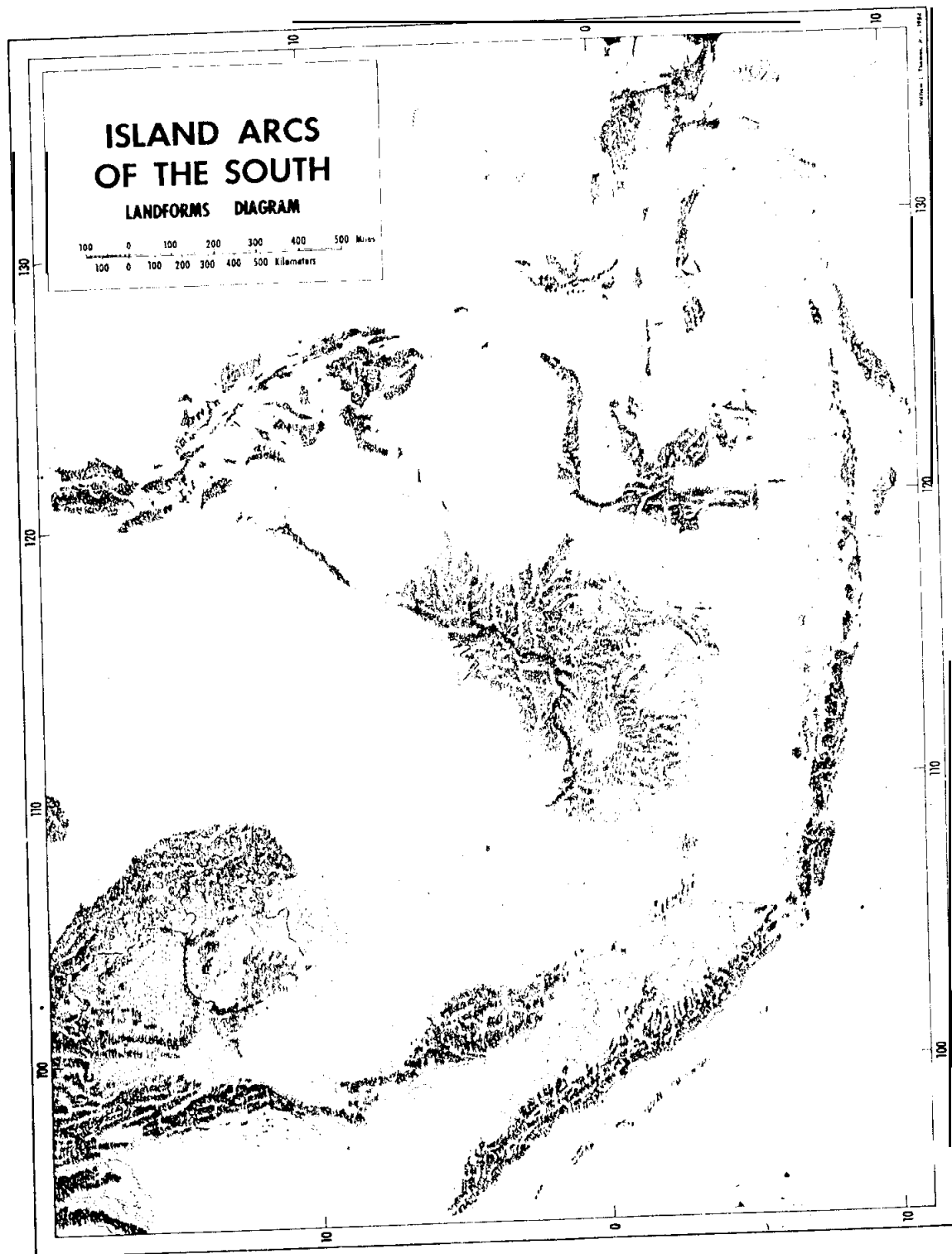
โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงแบ่งได้ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนที่เป็นผืนแผ่นดินใหญ่ ได้แก่คาบสมุทรอินโดจีนมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแนวเทือกเขาใหญ่ ๆ ทอดลงมาในแนวเหนือ-ใต้ ในลักษณะแบบรูปพัด (Fan Pattern) โดยมีโคนพัด ซึ่งเป็นจุดรวมของภูเขาอยู่ทางตอนเหนือในเขตมณฑลยูนนานทางภาคใต้ของประเทศจีน ประมาณละติจูด 28° เหนือ จากจุดรวมของภูเขาซึ่งเรียกว่า ชุมเขายูนนาน (Yunan Knot) จะมีเทือกเขาเป็นแนวยาวเปรียบเสมือนซี่พัดแยกกระจายมาทางใต้ สู่ภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นอาณาบริเวณตะวันตกสุดของพม่า ถึงตะวันออกของอินโดจีน ระหว่างแนวภูเขาเหล่านี้จะเป็นที่ราบลุ่มน้ำสลับกันไประหว่างแนวเทือกเขา กับที่ราบลุ่มน้ำ กล่าวคือ

1. แนวเทือกเขาใหม่ทางตะวันตก ได้แก่ แนวเทือกเขาอาระกันโยมา อยู่ทางตะวันตกสุดของพม่า (Burmese Range)

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศ
ที่มา : Spencer and Thomas., Asia; East by South. หน้า 133.

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศของหมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่มา : Spencer and Thomas., Asia; East by South. หน้า 132.

2. เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดีในสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า (Irrawaddy Basin) สลับด้วย

3. แนวเทือกเขากลาง ซึ่งประกอบด้วยทิวเขาในบริเวณที่ราบสูงฉานของพม่า (Shan Plateau) ทิวเขาทางตะวันตกของไทย ต่อลงไปจนถึงทิวเขาสุดปลายแหลมมลายู โดยรวมทั้งภูเขาตอนกลางของมลายู เกาะสิงคโปร์ เกาะบังกา เกาะบิลลิตัน และภูเขาตะวันตกของเกาะบอร์เนียวถัดไป

4. เป็นที่ราบลุ่มน้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย (Chaophya Basin) สลับด้วย

5. แนวเทือกเขากัมพูชา (Cambodian Ranges) ซึ่งผ่านตอนกลางของประเทศไทย เรียกว่าเทือกเขาเพชรบูรณ์-ดงพระยาเย็น-เทือกเขาคาตามอน กั้นพรมแดนระหว่างไทยและกัมพูชาประชาธิปไตยถัดไป

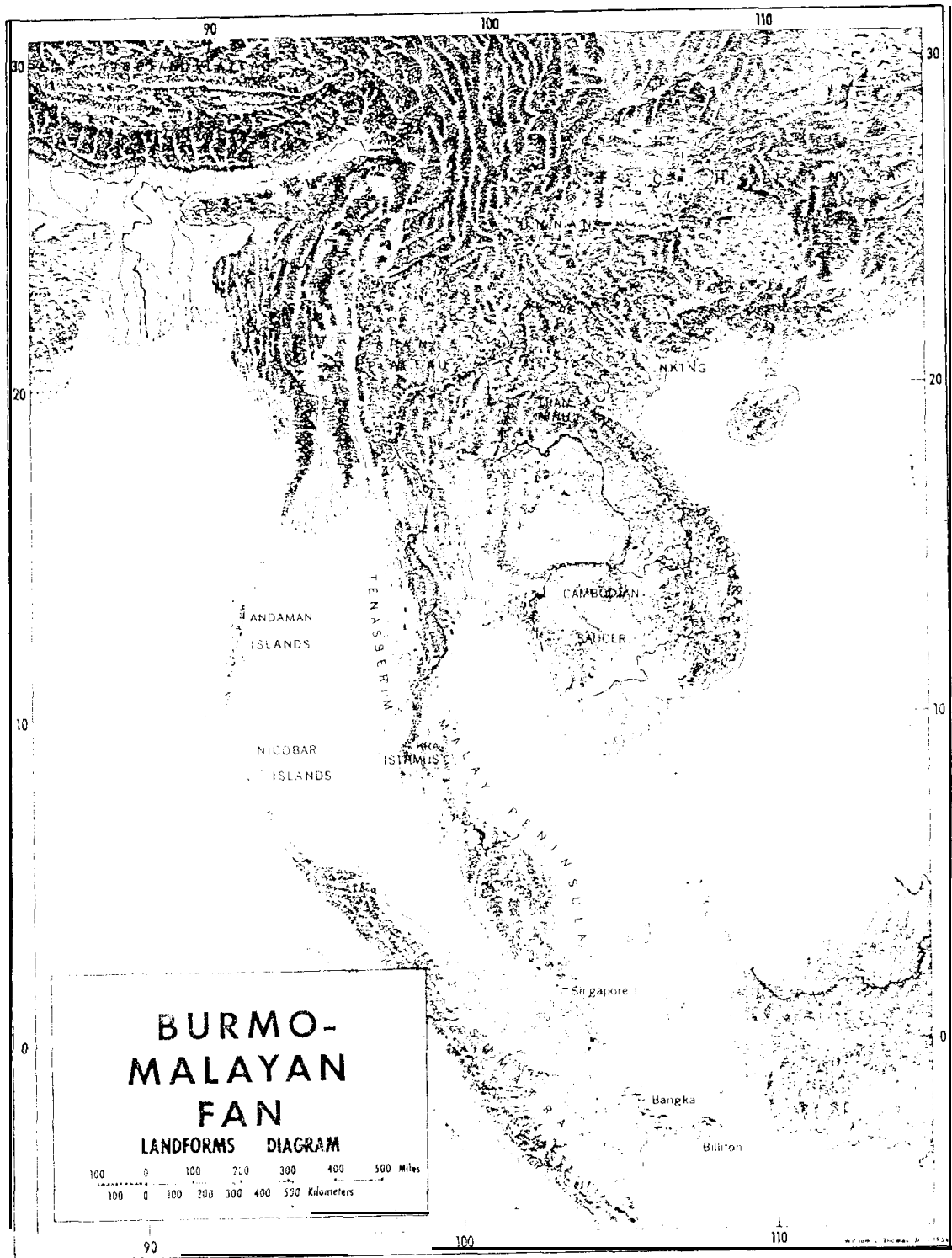
6. เป็นที่ราบลุ่มน้ำโขง (Mekong Basin) ในประเทศกัมพูชา และเวียดนามใต้สลับด้วย

7. แนวเทือกเขาตะวันออก หรือเรียกว่า ที่สูงญวน (Annam Highlands) เป็นเทือกเขาที่ต่อเนื่องจากขุนเขานอตทางตอนใต้ของประเทศจีน มาถึงตอนเหนือของประเทศไทย อินโดจีน (ลาว, เวียดนาม, กัมพูชา) ไปทางตะวันออกเป็นแนวโค้ง เทือกเขาส่วนใหญ่อยู่ในลาว และเวียดนาม เป็นแนวภูมิประเทศทึบกันดารระหว่างพรมแดนทั้ง 2 ประเทศ ถัดเหนือเทือกเขาหรือที่สูงญวนเหนือเป็นที่ลุ่มแม่น้ำแดง

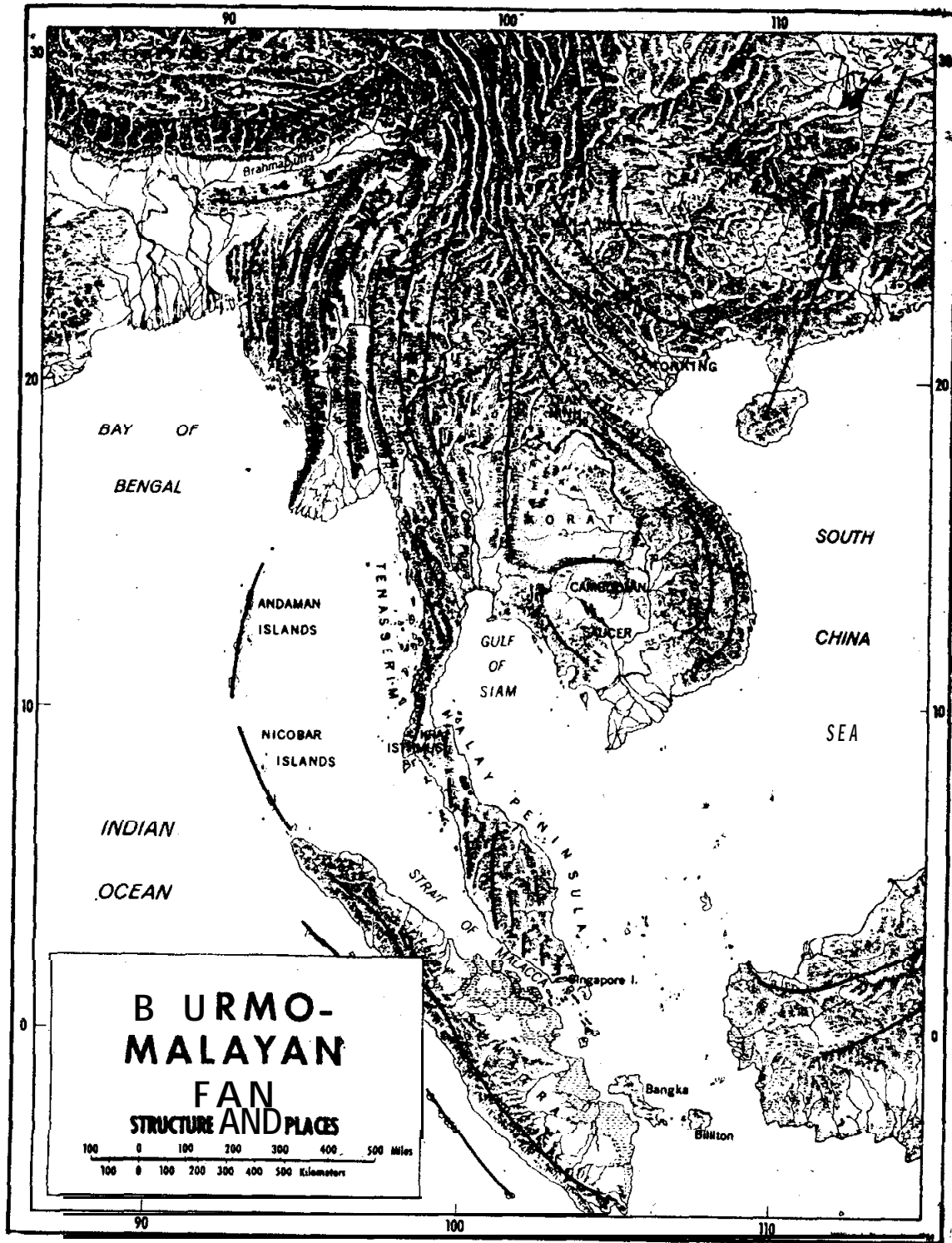
8. ที่ราบลุ่มน้ำแดงในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2 ส่วนที่เป็นหมู่เกาะ ได้แก่หมู่เกาะฟิลิปปิน และหมู่เกาะอินโดนีเซีย รวมกันเรียกว่ากลุ่มเกาะมลายู ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง เพราะหมู่เกาะเหล่านี้ ความจริงเป็นแนวของเทือกเขาใหม่ทางตะวันตก แยกย่อยเป็น 2 แนวคือ

(1) แนวภูเขาโค้งด้านใน (The Inner Flod Line) แนวนี้ต่อเนื่องจากเทือกเขาหิมาลัย แล้ววกลงใต้เป็นเทือกเขาตะวันตกสุดของเทือกเขาในพม่า และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวต่อเนื่องกัน ได้แก่ ภูเขาอาระกันโยมาทางตะวันตกสุดของพม่า ต่อด้วยแนวภูเขาที่จมหายลงในทะเลแถบมหาสมุทรอินเดียใกล้เป็นทิวหมู่เกาะอันดามัน (Andaman) หมู่เกาะนิโคบาร์ (Nicoaba) ทิวเขาบาริซานในเกาะสุมาตรา บาหลี ฟลอเรสและหมู่เกาะเซลีเบส ตามทิวเขาของหมู่เกาะเหล่านี้มีภูเขาไฟเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในหมู่เกาะของประเทศอินโดนีเซีย มีภูเขาไฟที่ยังทรงพลังอยู่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 40 ลูก และยังมีภูเขาไฟที่ดับแล้วและที่สงบอยู่ชั่วคราวอีกด้วย

โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนจากยูเนียนนือตถึงคาบสมุทรมาลายูเป็นแบบรูปพัด
ที่มา : Spencer and Thomas., Asia; East by South. หน้า 128.

โครงสร้างกลุ่มเทือกเขารูปพัดจากยูเรเชียตอนเหนือสู่พม่า-ไทย-เวียดนาม และมาเลเซีย
ที่มา : Spencer and Thomas., Asia; East by South. หน้า 129.

(2) แนวภูเขาโค้งด้านนอก (The Outer Fold Line) ทิวเขาแนวນอกนี้ ไม่เห็นเด่นชัดเท่ากับแนวในที่กล่าวมาแล้วเพราะบางแนวก็จมหายลงไปใต้ทะเล โผล่ขึ้นมาเป็นเกาะ ประกอบด้วยแนวของเกาะที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะสุมาตรา คือหมู่เกาะนิอัส (Nias) และหมู่เกาะเมตตาเวอี ทิวเขาใต้น้ำที่ติดต่อกับทางฝั่งทางใต้ของเกาะชวาและเกาะซุมบา ติมอร์ เดวีเซรัม และบรูที่โค้งรอบทะเลอันดามันในเขตประเทศอินโดนีเซีย

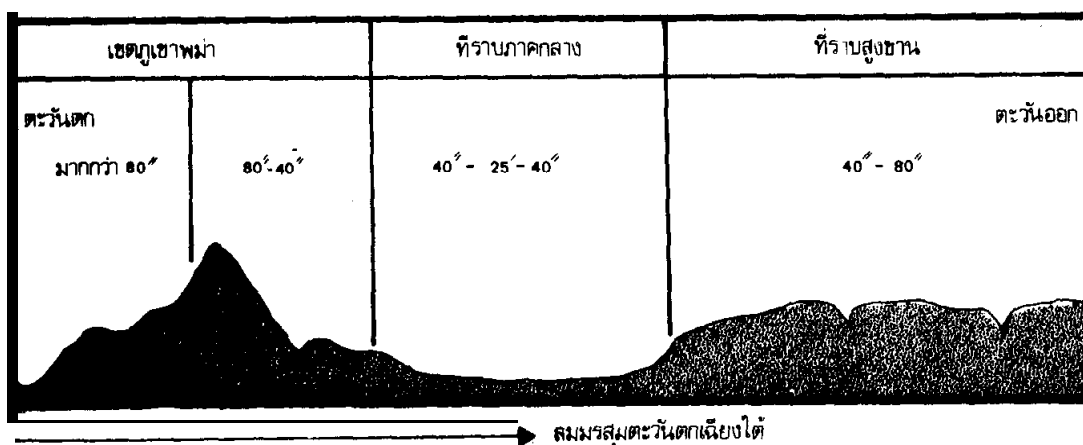
ทิวเขาแนวนอกที่ประกอบเป็นหมู่เกาะรูปโค้งเหล่านี้ยังต่อเนื่องไปยังเกาะฟิลิปปินส์ และหมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในแนวนี้ยังมีภูเขาไฟและเกิดแผ่นดินไหวบ่อยครั้ง มีภูเขาไฟที่ยังทรงพลังอยู่ไม่น้อยกว่า 20 ลูก ในแนวทิวเขาด้านนอกนี้ มีความรุนแรงมากกว่าทิวเขาภายใน

สรุปภูมิประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

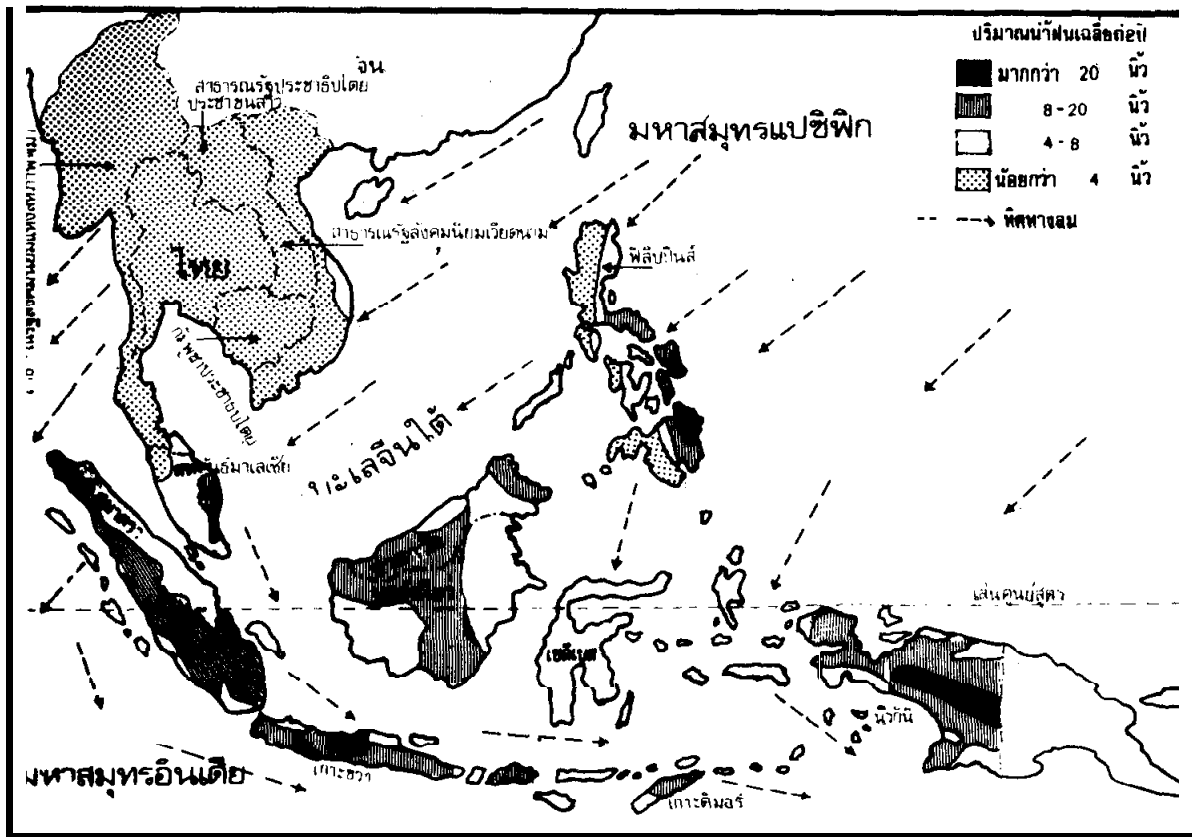
1. บริเวณเส้นแผ่นดินใหญ่ มีภูมิประเทศมีเทือกเขาใหญ่ ๆ สลับด้วยที่ราบลุ่มน้ำคือ

- (1) เทือกเขาอาระกันโยมา ทางตะวันตกของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า
- (2) ที่ราบลุ่มน้ำอิระวดี ในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า
- (3) แนวเทือกเขาตอนกลางอยู่ใน พม่า, ไทย, มาเลเซีย
- (4) ที่ราบลุ่มน้ำเจ้าพระยาในไทย
- (5) เทือกเขากัมพูชาอยู่ใน ไทย, กัมพูชาประชาธิปไตย
- (6) ที่ราบลุ่มน้ำโขง อยู่ในกัมพูชาประชาธิปไตย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- (7) เทือกเขาตะวันออก อยู่ในลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- (8) ที่ลุ่มน้ำแดง ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2. บริเวณหมู่เกาะ มีภูมิประเทศเป็นภูเขา ที่ราบริมฝั่งทะเล และภูเขาไฟ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ภาพตัดขวางโครงสร้างและสูงต่ำของภูมิประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บนภาคพื้นทวีป (คาบสมุทรอินโดจีน)

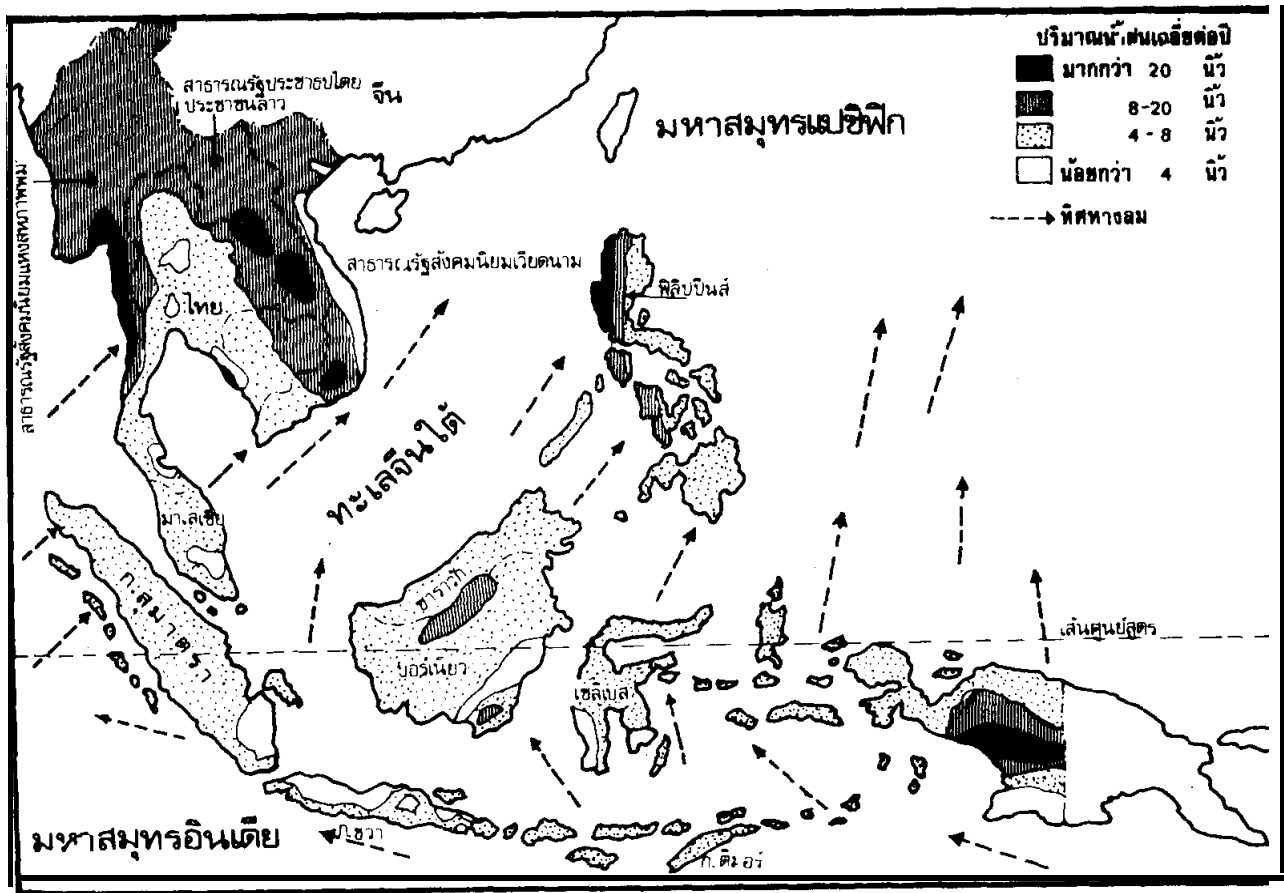

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ทิศทางลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและปริมาณน้ำฝน

2.5 ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในอิทธิพลของลมมรสุม กล่าวคือ ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ลมมรสุมจะพัดจากมหาสมุทรอินเดีย เข้าสู่คาบสมุทรอินโดจีน ทางด้านสหภาพพม่า ไทย สหพันธ์มลายู มาตรา และฟิลิปปินส์ทางตะวันออกเฉียงใต้ นำเอาไอน้ำจากมหาสมุทรอินเดียมาตกเป็นฝนจำนวนมากตามภูเขาและที่ราบทั่วไป โดยเฉพาะทางด้านตะวันตกของทิวเขาทุกแห่งจะมีฝนตกมาก ส่วนทางใต้ของหมู่เกาะอินโดนีเซีย ซึ่งอยู่ต่ำกว่าเส้นศูนย์สูตรนั้น ลมมรสุมจะพัดมาจากทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และนำฝนมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิกมาตกมากเช่นเดียวกัน อุณหภูมิในฤดูนี้ค่อนข้างสูง

ในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิทั่วไปจะลดลง อากาศเย็นจะพัดมาจากไซบีเรีย ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือเข้าสู่ฝั่งตะวันออกของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ฝั่งทะเลทาง

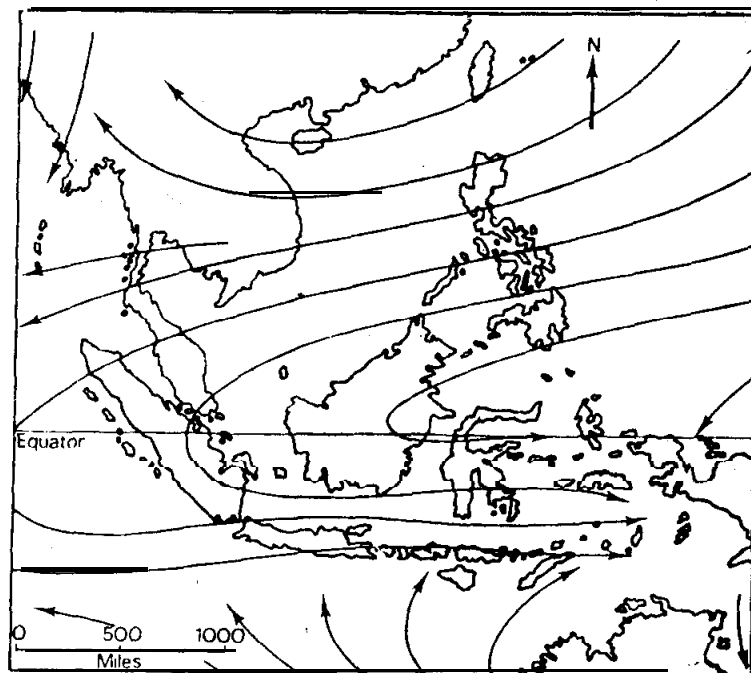
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และปริมาณน้ำฝน

ด้านตะวันออกหรือตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงได้รับฝนในฤดูนี้อีกครั้งหนึ่ง ยกเว้นสหภาพพม่า ภาคเหนือของไทย และราชอาณาจักรลาวเท่านั้น ที่ขาดฝนในฤดูนี้ ระยะเวลาจึงเป็นฤดูที่หนาวและแห้งแล้ง เนื่องจากลมที่พัดมาไม่ผ่านทะเลจึงแห้งแล้ง ส่วนทางภาคใต้ของไทย ด้านตะวันออกของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม หมู่เกาะอินโดนีเซียและหมู่เกาะฟิลิปปินส์ มีโอกาสทำนาหรือปลูกพืชไร่บางอย่างได้ถึงปีละ 2 ครั้ง โดยอาศัยปริมาณน้ำฝนจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวปะทะลมร้อนหรือร่องมรสุม (Monsoon Trough)

การที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในอิทธิพลของลมมรสุมทั้งสองฤดูนี้เอง ทำให้มีแนวปะทะอากาศที่เป็นประจำเรียกว่า "ร่องมรสุม" (Monsoon Trough) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าแนวปะทะลมร้อน (Intertropical Convergence Zone) เกิดขึ้นเพราะเป็นแนวปะทะระหว่างมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนเหนือของร่องมรสุมหรือแนว

ปะทะนี้เป็นลมฝ่ายตะวันตกเฉียงเหนือ และตอนใต้ของแนวเป็นลมฝ่ายตะวันตกเฉียงใต้ แนวนี้มีความกว้างเปลี่ยนแปลงตามความแรงของมรสุมทั้งสองด้านของแนว ถ้ามรสุมทั้งสองด้านมีกำลังแรงขึ้นพร้อม ๆ กันก็จะบีบให้แนวนี้นแคบและมีความรุนแรงในการปะทะกันของอากาศสองกระแส ทำให้เกิดเมฆและฝนได้มากถ้ามรสุมทั้งสองด้านของแนวมีกำลังอ่อนด้วยกัน การปะทะของกระแสลมก็ไม่รุนแรง แนวปะทะนี้ก็จะมีบริเวณกว้างและไม่มีลักษณะอากาศรุนแรง ร่องมรสุมนี้เลื่อนขึ้นลงตามดวงอาทิตย์ คือ ในตอนต้นฤดูร้อนเลื่อนขึ้นไปทางซีกโลกฝ่ายเหนือ จนก่อนจะสิ้นฤดูค่อยเลื่อนถอยกลับ ลงสู่ซีกโลกฝ่ายใต้ ในขณะที่แนวเริ่มถอยร่นลงไปในระยะปลายเดือนกันยายนต่อเนื่องกับเดือนตุลาคม จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เคลื่อนสู่บริเวณทางเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือปะทะกับลมตะวันตกเฉียงใต้ การที่มีฝนตกแผ่กระจายไปตลอดแนวนั้นแสดงถึงการปะทะของแนวอากาศที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันคือ มวลอากาศที่เย็นและแห้งแล้งทางพื้นทวีปด้านเหนือ (มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ) และมวลอากาศร้อนชุ่มชื้นกว่า เคลื่อนที่มาจากมหาสมุทรด้านใต้ (มรสุมตะวันตกเฉียงใต้) การเคลื่อนตัวของแนวมรสุมนี้เป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนฤดูกาล คือเปลี่ยนจากฤดูมรสุมฝ่ายหนึ่ง เป็นมรสุมอีกฝ่ายหนึ่ง ขณะที่แนวปะทะนี้ทอดผ่านที่ใดที่นั้นก็เริ่มเปลี่ยนฤดูจากมรสุมฝ่ายหนึ่ง เป็นฤดูมรสุม

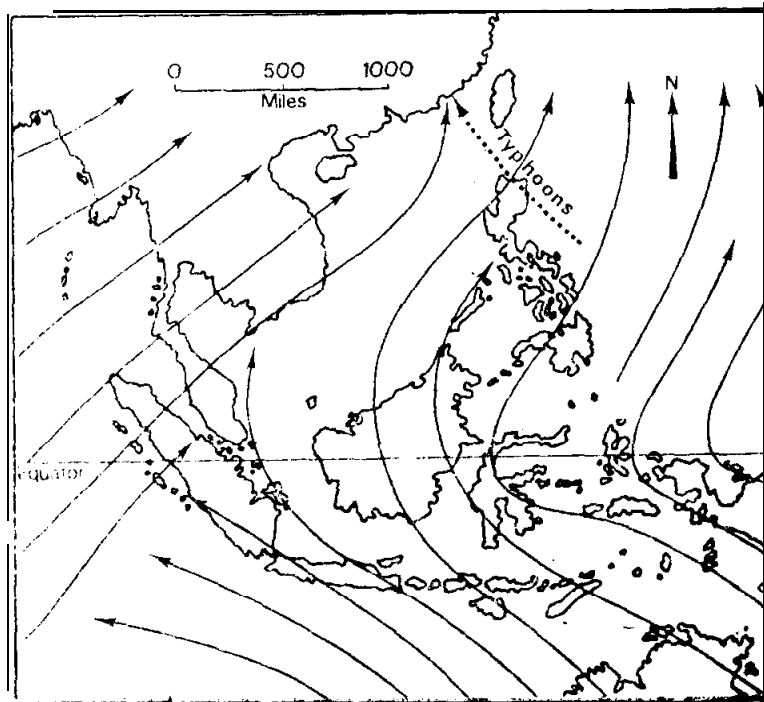

ทิศทางลมในเดือนมกราคมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อีกฝ่ายหนึ่งและมีฝนตกแผ่กระจายไปทั่วแนว แนวเริ่มปะทะนี้จึงเรียกว่า “ร่องมรสุม” (Monsoon trough)

พายุโซนร้อน พายุดีเปรสชัน

บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีนและหมู่เกาะซึ่งยื่นล้าลงไปบนทะเลจีนใต้ อันติดต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเป็นที่เกิดของพายุหมุนขนาดต่าง ๆ พายุนี้เกิดในบริเวณน่านน้ำทางตะวันออก แล้วก็เคลื่อนตัวไปทางตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือไปยังฝั่งประเทศจีน และญี่ปุ่น แต่ในกรณีที่พายุนี้เคลื่อนตัวมาทางทิศตะวันตก เข้าสู่ฟิลิปปินส์ ชายฝั่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ก็มพู่ซาประชาธิปไตย ลาว ไทย พม่าแล้วจึงอ่อนตัวลงตามลำดับ ทำให้เกิดฝนตกจากพายุที่กำลังสลายตัว เรียกว่าฝนไซโคลนิก (Cyclonic Rain) ฝนที่เกิดจากพายุหมุนหรือพายุดีเปรสชันนี้ เป็นประเภทพายุหมุนที่มีกำลังเร็วลมไม่เกิน 61 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เรียกว่าพายุดีเปรสชัน (Depression) ถ้ากำลังสูงขึ้นระหว่าง 62-117 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เรียกว่าพายุโซนร้อน (Tropical Storm) ซึ่งมีชื่อต่าง ๆ กันตามระบบการตั้งชื่อ ถ้ามีกำลังเกิน 118 กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไปเรียกว่า พายุไต้ฝุ่น (Typhoon) แต่การเรียกชื่อนี้ว่าเป็นพายุอะไร ไม่กำหนดแน่นอนนัก เรียกรวม ๆ ว่าเป็นประเภทพายุหมุน พายุหมุนดีเปรสชัน

ทิศทางลมในเดือนกรกฎาคมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หรือพายุไซร่อนร้อนจะเกิดบ่อยครั้ง ในระยะปลายฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในเดือนสิงหาคม กันยายน และต่อมาจนถึงเดือนตุลาคม พายุดีเปรสชันเคลื่อนตัวมาที่ใดก็มักนำฝนมาตกในที่นั้นในระยะเวลาสั้น แต่บางทีอาจทวีกำลังแรงขึ้นจนเป็นพายุไซร่อนร้อน ก็อาจทำความเสียหายได้ ดังประเทศฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ไทย ได้ประสบมาแล้ว

ประเภทภูมิอากาศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ความแตกต่างของภูมิอากาศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะพิจารณาได้จากลักษณะความแตกต่างของฝน

ส่วนอุณหภูมิเกือบไม่แสดงให้เห็นลักษณะแตกต่างเลย ทวีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อุณหภูมิเฉลี่ยทุกฤดูกาลตลอดทั้งปีจะอยู่ระหว่าง 30°-33° C.

ในบริเวณที่อยู่ห่างฝั่งทะเลเข้าไปในแผ่นดิน จะมีอุณหภูมิค่อนข้างสูง ในระหว่างเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ซึ่งจะเป็นระยะที่ค่อนข้างแห้งแล้งด้วย อุณหภูมิจะลดลงบ้างในฤดูหนาว เฉพาะในบริเวณห่างไกลทะเลบนที่สูง แต่ไม่เคยปรากฏว่าเกิดน้ำค้างแข็งในเขตนี้ด้วยเหตุนี้ในบริเวณที่ราบจึงใช้ทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี

สำหรับปริมาณน้ำฝนที่ตก จะแตกต่างกันไปตามฤดูกาลและสถานที่ บริเวณที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร เช่น แหลมมลายา สิงคโปร์ เกาะต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปริมาณน้ำฝนเกือบสม่ำเสมอตลอดปี ส่วนบริเวณที่อยู่ทางเหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร ปริมาณน้ำฝนโดยปกติจะมีมากในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน (ฤดูร้อน) และแห้งแล้งในเดือนกุมภาพันธ์ (ฤดูหนาว)

ตามหลักเกณฑ์แบ่งประกอบอากาศของเคิปปิน (Koppen S' Classification) ภูมิอากาศส่วนใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิอากาศ "A" หรืออากาศแบบร้อนชื้น (Tropical Rainy Climate) คืออุณหภูมิเฉลี่ยของเดือนที่มีอากาศหนาวหรือเย็นที่สุดเกินกว่า 18°C. (64.4°F.)

ภูมิอากาศ (A) หรืออากาศประเภทร้อนชื้น แยกย่อยเป็น

1. ภูมิอากาศฝนเมืองร้อนตลอดปี (Tropical Rain Forest, "Af") คืออากาศร้อนฝนตกตลอดปี ได้แก่ประเทศที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย

2. ภูมิอากาศมรสุมเขตร้อน (Tropical Monsoon, "Am") คืออากาศร้อน มีฝนตกหนักอย่างเห็นชัดในบางฤดู แต่มีช่วงแห้งแล้งบ้าง ปริมาณน้ำฝนทั้งปีบางแห่งมีมากกว่าแบบ Af ได้แก่ บริเวณชายฝั่งทะเลทั้งหมดของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ภาคใต้ทาง

ด้านตะวันตกของไทยชายฝั่งตะวันออกของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และหมู่เกาะฟิลิปปินส์ทั้งหมด

3. ภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู หรือแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Savanna Climate "Aw") คือ ร้อน มีฤดูฝนและฤดูแล้ง (Wet and Dry Seasons) ทำให้พืชพรรณที่ขึ้นในแถบนี้ ส่วนมากเป็นทุ่งหญ้าและป่าโปร่งแบบป่าไม้ผลัดใบ ได้แก่ ตอนกลางของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ส่วนใหญ่ของไทย ลาว กัมพูชาประชาธิปไตย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เกาะต่าง ๆ ใต้เส้นศูนย์สูตรของอินโดนีเซีย

นอกจากนี้ ยังมีภูมิอากาศมรสุมเขตอบอุ่น (Subtropical Monsoon "Cwa") ทางตอนเหนือของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ลาว* ในบริเวณเขาสูง ๆ ในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีภูมิอากาศแบบภูเขา (Mountain Climate "H") โดยเฉพาะในเกาะ ชวา, สุมาตราและบอร์เนียว ทำให้มีอากาศไม่ร้อนเหมาะสำหรับชนผิวขาวอยู่อาศัย

สรุปภูมิอากาศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนใหญ่เป็นอากาศประเภทร้อนชื้น (A) คือ ร้อนตลอดปี มีฝนตกชุก แบ่งได้ 3 แบบคือ

1. ภูมิอากาศฝนเมืองร้อนตลอดปี (Af) คือ ร้อน ฝนตกตลอดปี
2. ภูมิอากาศมรสุมเมืองร้อน (Am) คือ ร้อน ฝนตกหนักเกือบตลอดปี มีฤดูแล้งสั้น
3. ภูมิอากาศฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู (Aw) คือ ร้อน มีฝนในฤดูร้อน แล้งในฤดูหนาว

2.6 ทรัพยากร ประชากร อาชีพ และการคมนาคม

พืชพรรณธรรมชาติ

ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอากาศร้อนชื้นได้รับอิทธิพลจากมรสุมที่นำฝนมาตกโดยทั่วไปในฤดูร้อน จึงทำให้อุดมไปด้วยพืชพรรณธรรมชาติ และผลิตผลเมืองร้อนต่างๆ การทำป่าไม้ นับเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอย่างหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พืชพรรณธรรมชาติของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ทุ่งหญ้า ป่าไม้ ป่าไม้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี 3 ชนิด คือ ป่ามรสุม ป่าดงดิบ และป่า (ทุ่งหญ้า) สะวันนา ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่ได้รับ

* สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ป่ามรสุม (Monsoon forest) เป็นป่าในบริเวณที่มีฝนตกเป็นฤดูกาลได้รับปริมาณน้ำฝน 80"-40" โดยมากเป็นไม้ผลัดใบ ต้นไม้เปลี่ยนใบฤดูแล้ง ไม้ที่ไม่เปลี่ยนใบมีอยู่บ้างแต่มีน้อย ไม้สักเป็นไม้ที่สำคัญในป่ามรสุม มีมากในพม่า ไทย ลาว ลักษณะเป็นป่าโปร่ง ต้นไม้เล็ก ๆ ขึ้นหนาแน่นเฉพาะฤดูร้อน นอกจากนี้ยังมี ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้แดง และไม้เหียงเป็นต้น

ป่าดงดิบ (Tropical Rain Forest) เป็นป่าที่พบในบริเวณที่ราบใกล้เขตศูนย์สูตรและบริเวณซึ่งมีอากาศคล้ายคลึงกับเขตศูนย์สูตร มีฝนตกมากกว่า 80" จะเป็นป่าที่บวมและเขียวตลอดปี มีพันธุ์ไม้เนื้อแข็งใบใหญ่ขึ้นหนาแน่นเช่น ไม้ยาง ไม้ตะเคียน ไม้มะฮอกกานี ไม้เนื้อเหล็ก (Iron-wood) และยังมีของป่า เช่น ยางไม้ หวาย และสมุนไพรมากมาย ป่าดงดิบมีอยู่เกือบทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะบริเวณใกล้ศูนย์สูตร

ป่า (ทุ่งหญ้า) สะวันนา (Savanna) หรือป่าละเมาะและป่าหนามเป็นป่าที่เกือบจะเรียกว่า ทุ่งหญ้า เพราะมีต้นไม้สั้นๆ ได้รับน้ำฝน 40"-20" ส่วนใหญ่จะเป็นพุ่มหญ้าและต้นไม้ขึ้นปะปนอยู่กับต้นไม้ส่วนที่ ฝนตกต่ำกว่า 20" ก็จะมีพุ่มไม้เตี้ยๆ หรือพืชที่ขึ้นอยู่ตามทะเลทรายเท่านั้น ป่าสะวันนา มีในตอนกลางของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และลาว

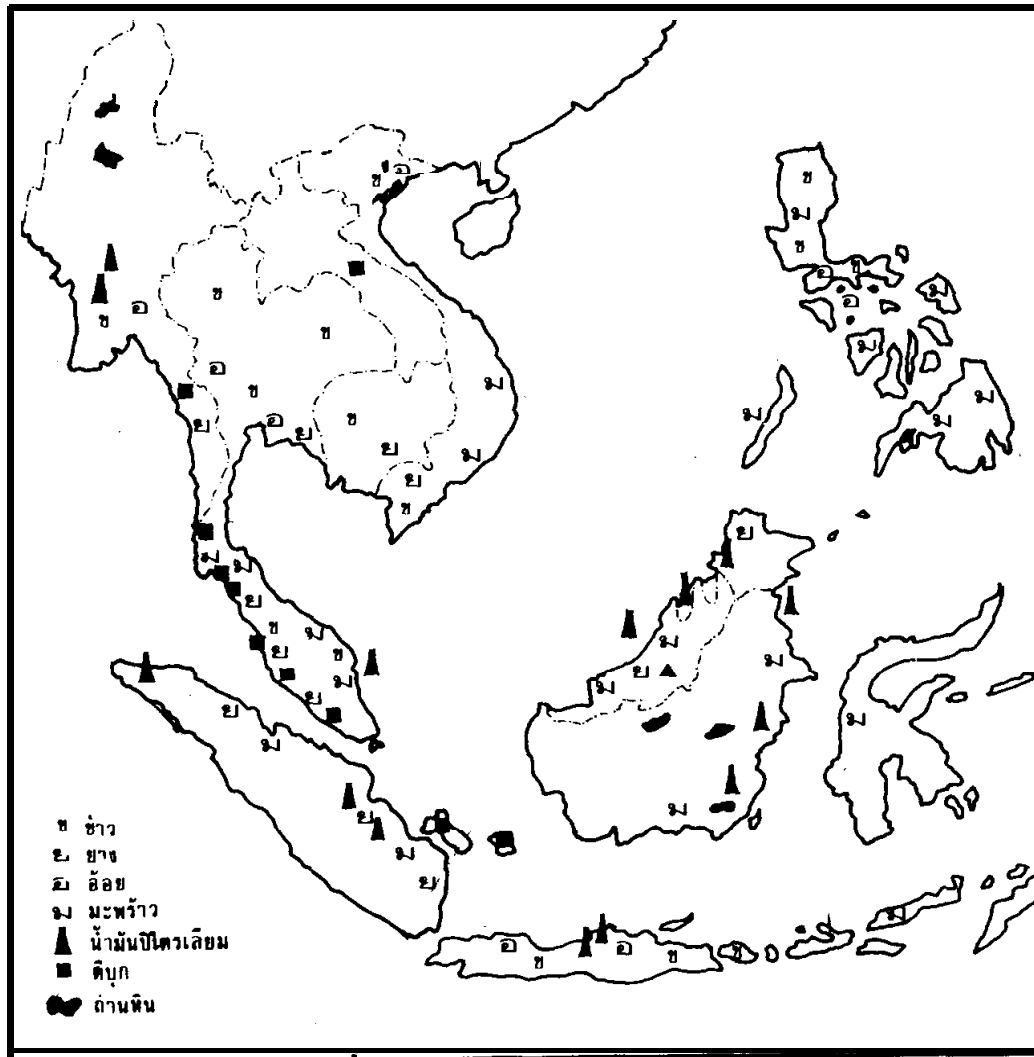
— สัตว์ เนื่องจากมีป่าดงดิบ จึงมีสัตว์ป่ามากชนิด เช่น ช้างป่า ควายป่า กระต๊อง กวาง แรด หมูป่า ลิง ชะนี หนูหลายชนิด นกต่าง ๆ ปัจจุบันสัตว์ป่าเหล่านี้เหลือจำนวนน้อยและสัตว์ป่าบางชนิดก็สูญพันธุ์ไป เนื่องจากมีการล่าสัตว์ที่ทำไปโดยไม่คำนึงถึงการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

สำหรับสัตว์เลี้ยง ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการเลี้ยง วัว กระบือ ช้างสำหรับใช้งานและส่งเป็นสินค้าออก สำหรับใช้เนื้อเป็นอาหาร ได้แก่ สุกร แพะ แกะ เป็ด ไก่ ห่าน

สัตว์น้ำ น่านน้ำระหว่างเกาะต่างๆ ของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์เป็นทำเลหาปลาและจับสัตว์ที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และฝั่งทะเลของเวียดนามก็เป็นทำเลการประมงน้ำเค็มที่สำคัญด้วย สำหรับปลาน้ำจืดนั้น แม่น้ำโขงมีปลาน้ำจืดเป็นจำนวนมาก รวมทั้งในทะเลสาบใหญ่ของกัมพูชา นอกจากนี้ก็มีในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำอิระวดี และ แม่น้ำแดง

แร่ธาตุ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแหล่งที่มีแร่ธาตุสำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดีบุก เค้นที่สด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : พืชผลและทรัพยากรแร่ธาตุต่าง ๆ

แร่โลหะ

1. **ดีบุก** มาเลเซียเป็นประเทศที่ผลิตได้มากที่สุดในโลก ผลิตได้ประมาณ 1 ใน 3 ของดีบุกในตลาดโลก แหล่งดีบุกที่สำคัญอยู่ที่ คินตา (Kinta) ไกล์ ๆ กับอีโปห์ (Ipoh) และที่ ไทปิง (Taiping) ทั้งสองแห่งอยู่ในรัฐเปรักนอกจากนั้นมีในกัวลาลัมเปอร์ อินโดนีเซียผลิตได้ รองลงไป ได้จากชายฝั่งด้านตะวันออกของบังคา (Bangka) บิลิตัน (Billiton) และซิงเคป (Singkep) ถัดไปได้แก่ไทย แหล่งแร่มีแนวใหญ่ ๆ 2 แนว คือ ตั้งแต่ระนองไปจตุรัสเกิดแนวหนึ่ง อีกแนวหนึ่งคือ แนวเทือกเขานครศรีธรรมราช ตั้งแต่สุราษฎร์ไปจตุรัสตุลในประเทศอื่น

ที่สำคัญคือ พม่า ได้จากเทือกเขาตะนาวศรีทางตอนใต้ นอกจากนั้นยังมีในเวียดนามเหนือ ในบริเวณที่ติดต่อกับยูนนานของจีน

เหล็ก ได้จากพวกศิลาแลงซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเขตนี้แต่ที่ขุดเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ฟิลิปปินส์ขุดจากทางตะวันออกเฉียงเหนือของมินดาเนา มีแร่เหล็กประมาณ 48% ในมาเลเซีย พบในยะโฮร์ (Johore) กลันตัน (Kelantan) และตรังกานู (Trenngganu) เหล็กที่ขุดได้ส่งมายัง ญี่ปุ่น ไทยมีแหล่งแร่เหล็กอยู่หลายแห่ง แต่ส่วนใหญ่ยังมิได้มีการขุดเอามาใช้เพราะขาดเชื้อเพลิงที่จะนำมาถลุง ทั้งไม่คุ้มค่าขนส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ปัจจุบันเริ่มมีการขุดสินแร่เหล็กไปจำหน่ายแก่ญี่ปุ่นบ้างแล้ว

3. **วุลแฟรม** หรือทังสแตน แหล่งแร่วุลแฟรมที่สำคัญ พบตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างไทยและพม่า ในไทยจะพบที่แม่สะเรียง แม่ฮ่องสอนที่ปี้ลือก กาญจนบุรี บริเวณเมืองทวายในพม่า ในมาเลเซียจะพบมากในบริเวณรัฐเปรัก นอกจากนั้นยังพบในบริเวณพรมแดนจีนและเวียดนามเหนือ เนื่องจากแหล่งแร่วุลแฟรมส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่การคมนาคมไม่สะดวก การผลิตวุลแฟรมจึงสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

4. **มังกานีส** แร่นี้มีมากในฟิลิปปินส์ ขุดได้จากตอนเหนือของเกาะลูซอน เลเตอร่ากัว และเกาะเล็ก ๆ ทางตอนใต้ของเกาะนี้ นอกจากนี้ยังมีในมาเลเซีย เกาะชวา และมีจำนวนเล็กน้อยในเวียดนาม

5. **โครไมต์** คือโครเมียมใช้ชุบเหล็กกันสนิม ฟิลิปปินส์สามารถผลิตได้ประมาณ 11% ของจำนวนที่จำหน่ายในโลก แหล่งแร่ที่สำคัญอยู่ที่แซมเบลส์ (Zambales) อยู่ทางตะวันตกของเกาะลูซอน นอกจากนั้นยังมีในเวียดนามเหนือ

บอกไซต์ (อะลูมิเนียม) มีในมาเลเซียและอินโดนีเซีย ขุดได้จากเกาะบินตัน (Bintan) ซึ่งอยู่ใกล้สิงคโปร์

นอกจากแร่ต่าง ๆ ที่กล่าวแล้ว ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังมีแร่นิกเกิล ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง ทองคำ และเงิน แต่แร่เหล่านี้มีจำนวนไม่มากนัก

แร่เชื้อเพลิง

1. **น้ำมันปิโตรเลียม** มีมากในสุมาตรา บอร์เนียว ชวา พม่า ฟิลิปปินส์ ในสุมาตรา แหล่งแร่น้ำมันมีอยู่ตลอดทั้งเกาะ ตั้งแต่เหนือจดใต้ น้ำมันดิบที่ขุดได้จะส่งไปตามท่อมายัง ปาเล็มบัง (Palembang) ในบอร์เนียวมีบ่อน้ำมันอยู่ที่เมืองตารากัน (Tarakan) และบาลิกpapan (Balikpapan) ทางตะวันออกเฉียงของเกาะอยู่ในเขตของอินโดนีเซีย ส่วนทางด้านเหนืออยู่ใน

เขตซาราวัก (Sarawak) เป็นส่วนของอังกฤษ ในแหล่งลึงมีน้ำมันเป็นจำนวนมาก ในเกาะชวามีน้ำมันเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ 2 แห่งที่กล่าวแล้ว ในพม่าปอน้ำมันมีที่เมืองยีนาญอง (Genangyaung) และชุก (Chauk) ในลุ่มน้ำอิระวดีทางเหนือของย่างกุ้ง น้ำมันที่ขุดได้ส่งมาตามท่อไปยังเมืองสิริเรียมใกล้ ๆ ย่างกุ้ง และทำการกลั่นที่นั่นในฟิลิปปินส์น้ำมันยังไม่ได้ผลิดอย่างจริงจัง แหล่งโครงสร้างของหิน ซึ่งสงสัยว่ามีน้ำมัน ได้มีการศึกษาตรวจค้นอยู่เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งได้มีการตรวจอยู่ในบริเวณอ่าวไทย

2. ถ่านหิน แหล่งถ่านหินอย่างดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีน้อย ส่วนใหญ่เป็นพวกลิกไนท์ ที่สำคัญอยู่ใน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นถ่านหินชนิดดี เรียกว่า แอนทราไซต์ (Antracite) อยู่ในบริเวณตั้งเกีย ที่เมือง แควงเยน (Quang yen) ในฟิลิปปินส์ มีลิกไนท์พบในเกาะซีบู (Cebu) โปลิลโบ (Polillo) บาดาน (Batan) และฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของลูซอน ใน อินโดนีเซีย พบทางด้านตะวันตกของเกาะสุมาตรา ในมาเลเซีย ขุดจากบาตู อรัง (Batu Arang) ในแคว้นสลังงอ (Selangor) ส่วนมากนำไปใช้ในกิจการรถไฟ ในประเทศไทยมีที่กระบี่และลำปาง พม่าพบในบริเวณเทือกเขาตะนาวศรี การที่ขาดเชื้อเพลิงและพลังงาน นับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งของย่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการที่จะพัฒนาการอุตสาหกรรม ความล้าหลังของเขตนี้คือการลงมือค้นหาแหล่งทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ เพราะเท่าที่ผ่านมากการค้นคว้าอย่างจริงจังไม่ได้กระทำกัน

พลังงานน้ำ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นทำเลที่มีฝนมาก บางแห่ง เช่น ทางด้านตะวันตกของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า และหมู่เกาะอินโดนีเซียมีฝนตกปีละ 2,000 มิลลิเมตรขึ้นไปบริเวณที่มีฝนตกน้อยเช่นตอนกลางของสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า แถบลุ่มแม่น้ำอิระวดี และตอนกลางของไทย ก็ยังไม่ต่ำกว่า 500 มิลลิเมตร ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศในภูมิภาคนี้ต่างก็มีเขาสูง และหุบเขา ซึ่งสามารถดัดแปลงเป็นที่กักขังน้ำเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า ถ้าจะรวมพลังงานนี้เข้าด้วยกันจะได้ไม่ต่ำกว่า 50 ล้านแรงแม้ (Horse-Power) แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ยังมีได้กักกันน้ำไว้ผลิตพลังงานน้ำให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม พม่า, ไทย, เวียดนามเหนือ และมาเลเซีย กำลังไหวตัวในเรื่องการใช้พลังงานจากน้ำ

ดิน ดินในภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่เป็นดินแดงหรือดินศิลาแลง เนื่องจากแถบนี้มีอุณหภูมิสูง ความชื้นในอากาศมากและฝนตกชุก ทำให้การสลายตัวของแร่ธาตุต่าง ๆ ในดินมีมาก เหลือแต่ดินละเอียดสีแดงประกอบด้วยสนิมเหล็ก กับสารประกอบอะลูมิเนียม และ

อินทรีย์วัตถุในดินมีน้อยมาก ดินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยทั่วไปจึงเป็นดินชั้นเลว มีประโยชน์ต่อการปลูกพืชน้อยมาก

บริเวณที่ดินมีคุณภาพสูงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ดินที่ถูกแม่น้ำพัดพา มาใหม่ ๆ ได้แก่ลุ่มแม่น้ำต่าง ๆ แม่น้ำพัดพาตะกอนดินมาถมตามลุ่มแม่น้ำใหม่ ๆ เหมาะแก่ การเพาะปลูก เช่น ลุ่มน้ำอิรวดีในพม่า ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในไทย ลุ่มน้ำโขงในกัมพูชาประชา- ธิปไตย และเวียดนามใต้ ลุ่มน้ำแดงในเวียดนามเหนือ ตอนกลางของเกาะลูซอนในฟิลิปปินส์ เป็นต้น ดินดีอีกบริเวณหนึ่ง คือ ดินที่เกิดจากภูเขาไฟ ดินชนิดนี้มีในเกาะชวา อินโดนีเซีย จึงเป็นเหตุให้เกาะนี้เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำให้มีประชากรหนาแน่นกว่าที่อื่น ๆ ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

ป่าไม้ ป่าไม้เป็นทรัพยากรอันสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเขตนี้ ฝนตกชุกจึงมีป่าไม้หนาแน่น ป่าไม้ในภูมิภาคนี้ แบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ

1. ป่าไม้ดงดิบ จะอยู่ในบริเวณซึ่งฝนชุก ต้นไม้ใบใหญ่ และเขียวชอุ่มตลอดปี
2. ป่าไม้ผลัดใบ จะอยู่ในบริเวณที่มีฝนน้อยกว่าเขตแรก และมีฤดูซึ่งฝนไม่ตก ป่า ประเภทนี้ต้นไม้จะเปลี่ยนใบในฤดูแล้ง

เกือบทุกประเทศในภูมิภาคนี้มีทั้งป่าไม้ดงดิบ และป่าไม้ผลัดใบ แต่ประเทศที่ ทำป่าไม้สำคัญได้แก่ พม่า ไทย ฟิลิปปินส์ ไม้สำคัญที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ คือไม้สัก สำหรับ ฟิลิปปินส์ ไม้มีค่าได้แก่ไม้มะฮอกกานี

2.7 สรุปทรัพยากรธรรมชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

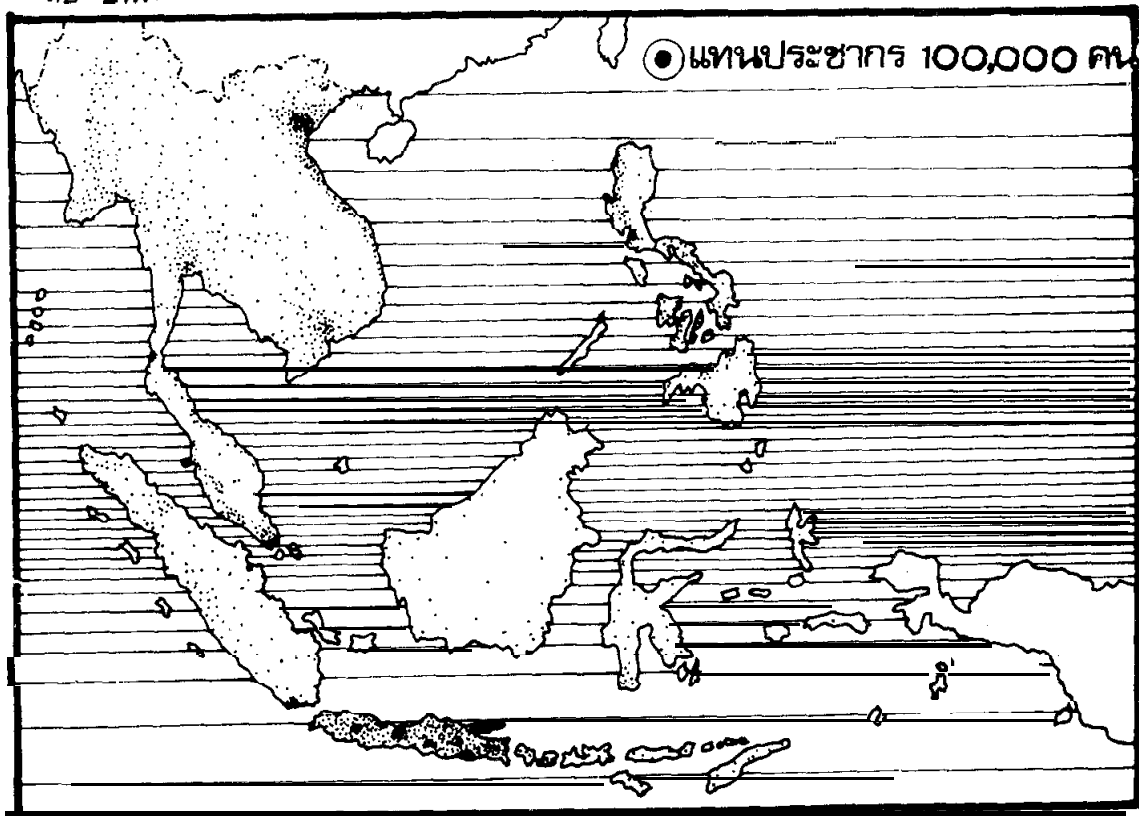
1. พืชพรรณธรรมชาติมี 3 ประเภท คือ ป่ามรสุม ป่าดิบ และป่า (ทุ่งหญ้า) สะวันนา
2. สัตว์ ในป่าดงดิบ มีสัตว์นานาชนิด เช่น ช้าง เสือ กระต่าย กวาง เก้ง งู นานา ชนิด ฯลฯ
3. แร่ธาตุ ดีบุกและซุลเฟลรม เป็นแร่สำคัญของภูมิภาคนี้ มีมากในแถบภูเขาระหว่าง พม่า ไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย น้ำมันปิโตรเลียมในหมู่เกาะอินโดนีเซีย คือ สุมาตรา บอร์เนียว ชวา และบริเวณใกล้ลุ่มน้ำอิรวดีในพม่า นอกนั้นมีแร่เหล็ก ทองแดง ทองโครเมียม ใน ฟิลิปปินส์
4. ดินส่วนใหญ่เป็นดินสีแดง มีคุณภาพต่ำมีอาหารพืชเจริญอยู่น้อย บริเวณดินดี คือ แถบลุ่มน้ำต่าง ๆ ของภูมิภาคนี้ และดินภูเขาไฟในเกาะชวา

5. ป่าไม้ มีป่าไม้ดงดิบและป่าไม้ผลัดใบ ไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ คือ ไม้สักและ ไม้มะฮอกกานี

2.8 ประชากร

ชาติพันธุ์ * ประชากรเกือบทั้งหมดเป็นชาติพันธุ์ (Ethnic Group) มองโกลอยด์ใน กลุ่มที่เรียกว่า อินโด-มาเลย์ (Indo Malay) โดยแบ่งเป็นชาติพันธุ์ย่อย 2 กลุ่ม คือ

1. อินโดนีเซีย (Indonesian) ได้แก่ผู้คนใน อินโดจีน พม่า ไทย และคาบสมุทรมะลายู
2. มาเลย์ (Malay) ได้แก่ผู้คน ทางคาบสมุทรมลายู เกาะต่างๆ ในอินโดนีเซียและ ฟิลิปปินส์

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ความหนาแน่นของประชากรส่วนใหญ่ จะตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในเขตลุ่มแม่น้ำและ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ

* ลักษณะทางวัฒนธรรมมีเชื้อชาติ ศาสนาและภาษาแตกต่างกันมาก มีลักษณะเป็น พหุสังคม เช่นในพม่ามี พม่าแท้ ชาน กะเหรี่ยง จีน กะฉิ่น และมอญ เชื้อชาติสำคัญในแถบนี้แม้จะเป็นพวกมองโกล แต่มีเชื้อชาติสายย่อยๆ ประปน ได้แก่ ไทย ฉวน จาม และชาวเขาเผ่าต่างๆ

จำนวนประชากรของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจุบัน (สิ้นปี พ.ศ.2538) มีประชากรประมาณ 485.4 ล้านคน เป็นจำนวน 1 ใน 8 ของประชากรในทวีปเอเชีย ประเทศที่มีประชากรมากที่สุด คือ อินโดนีเซีย ประเทศที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ สิงคโปร์ สิ้นปี พ.ศ. 2538 มีประชากรรวม 3.0 ล้านคน เฉลี่ยความหนาแน่น 12,605 คนต่อ 1 ตารางไมล์ (4,870.1 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร)

ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กำลังมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และขณะเดียวกันอัตราการตายยังสูงอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากโรคภัยไข้เจ็บในภูมิภาคนี้ยังมีอยู่มาก ทั้งการสาธารณสุขและการแพทย์ยังไม่ดีพอ

ความหนาแน่นและการกระจายประชากร

ดินแดนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อรวมกันมีเนื้อที่ประมาณ 1,729,876 ตารางไมล์ เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2538 มีประชากรทั้งหมด 485.4 ล้านคน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยจึงเท่ากับ 280.6 คนต่อ 1 ตารางไมล์ หรือ 108.3 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

บริเวณที่ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ได้แก่

1. เกาะชวา ในอินโดนีเซีย
2. ที่ราบ ปากแม่น้ำแดง ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตอนเหนือ
3. ลุ่มแม่น้ำอิระวดี, แม่น้ำเจ้าพระยา, แม่น้ำโขงตอนใต้
4. บริเวณที่ราบของเกาะลูซอน และที่ราบระหว่างหุบเขาในมาเลเซีย

บริเวณที่กล่าวมานี้มีประชากรอาศัยอยู่ถึง 3 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด แต่เนื้อที่เหล่านี้เมื่อรวมกันจะมีเพียง 1 ใน 3 ของเนื้อที่ทั้งหมด ส่วนที่เหลือคงเป็นป่าเขา และที่ซึ่งยังไม่ได้บุกเบิกทำการเกษตรเพราะบริเวณเหล่านี้ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ปัญหาของประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีดังนี้.-

1. จำนวนประชากรในภูมิภาคนี้ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรต่อเนื้อที่สำหรับการเพาะปลูก ประเทศทั้งสองนับว่ามีประชากรอยู่หนาแน่นมาก

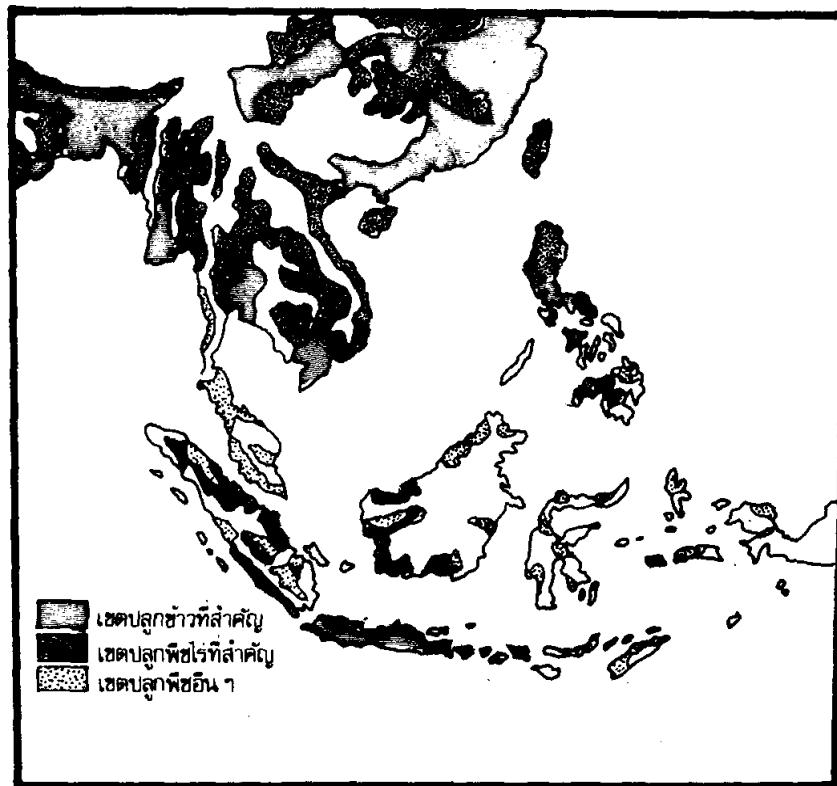
2. ความเป็นอยู่ของประชากรส่วนมากมีฐานะยากจน และมีหนี้สินมาก

3. ปัญหาเกี่ยวกับชาวจีน จำนวนชาวจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีถึง 10 ล้านคน ชาวจีนเหล่านี้ล้วนแต่ดำเนินอาชีพเป็นคนกลางทำการค้าขาย ซึ่งร่ำรวยและมีอำนาจทางเศรษฐกิจ ทำให้มีอิทธิพลในวงการต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งทำความไม่พอใจแก่คนในท้องถิ่นแถบนี้เป็นอันมาก

2.9 อาชีพของประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

1. ทางเกษตรกรรม
2. ทางอุตสาหกรรม
3. ทางพาณิชยกรรม

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การประกอบอาชีพของประชากร

การเกษตรกรรม

การเกษตรกรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แบ่งได้ 2 แบบ คือ

1. การเพาะปลูกเพื่อการยังชีพ (Subsistence Agriculture)
2. การปลูกพืชที่เป็นวัตถุดิบหรือพืชการค้า (Plantation Agriculture)

การเพาะปลูกเพื่อยังชีพ เป็นการปลูกพืชซึ่งใช้บริโภคเป็นอาหารส่วนใหญ่ และถ้าเหลือกินเหลือใช้จึงจะส่งไปขาย ลักษณะการเพาะปลูกแบบนี้ แบ่งเป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การเพาะปลูกในที่ราบลุ่ม ได้แก่บริเวณที่ราบลุ่มน้ำอิระวดี ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและ

ลุ่มน้ำโขงตอนปลาย นอกจากนั้นได้แก่ที่ราบระหว่างหุบเขาในอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ มาเลเซีย ประเทศที่ผลิตได้เป็นจำนวนมาก และเหลือส่งออกจำหน่ายได้แก่ ไทย พม่าและ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม บริเวณลุ่มน้ำของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับได้ว่า เป็นอู่ข้าวที่สำคัญของโลก

2. การเพาะปลูกทำไร่เลื่อนลอย เป็นวิธีเพาะปลูกที่ไม่ได้ทำประจำกับที่คือเมื่อเพาะปลูกในที่แปลงนั้น 2-3 ปี เมื่อดินจืดก็จะย้ายถางป่าแปลงอื่นเพาะปลูกต่อไป ที่เดิมปล่อยให้รกเป็นป่าดั้งเดิม พืชที่ปลูกมี ข้าวเจ้า ถั่ว ข้าวโพด และข้าวฟ่าง เป็นต้น การเพาะปลูกวิธีนี้เป็นการทำลายป่าและทำให้ดินเสื่อม เป็นเหตุให้เกิดภูมิประเทศแบบทะเลทรายได้ การเพาะปลูกแบบนี้มีอยู่ในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกือบทุกประเทศที่มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ดอน ซึ่งมีการถางหน้าได้ดี เช่นภาคเหนือของประเทศไทย

การเพาะปลูกพืชที่เป็นวัตถุดิบ หรือพืชการค้า (Plantation)*

เป็นวิธีเพาะปลูกเพื่อทำการค้า โดยใช้เนื้อที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันเป็นจำนวนมาก ใช้เครื่องจักรทันสมัยมีวิธีปลูกพืชตามหลักวิชาการพืชที่ปลูกได้แก่ ยางพารา มะพร้าว อ้อย ชา กาแฟ ยาสูบ และพืชที่ให้น้ำมัน

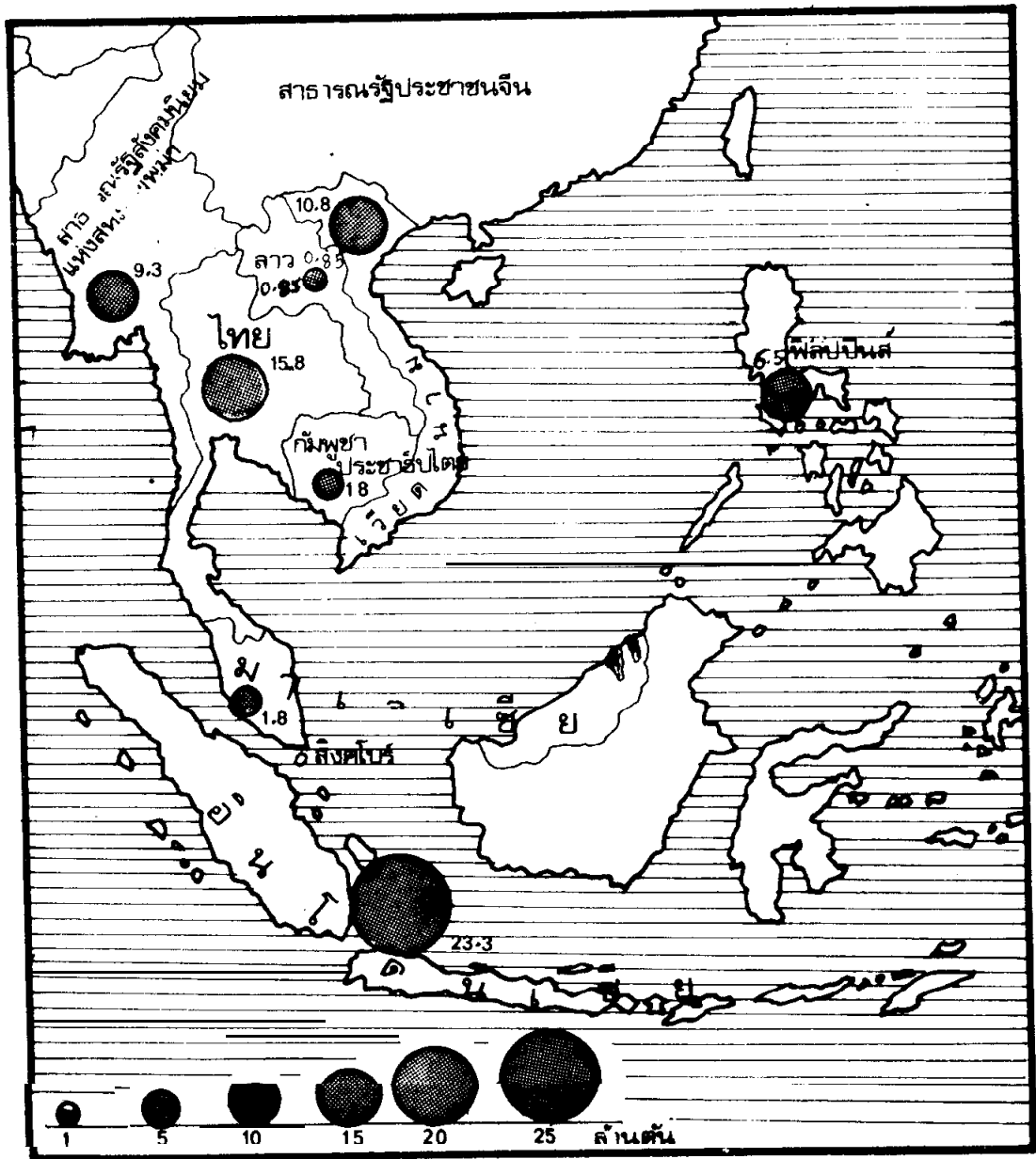
ยางพารา เป็นวัตถุดิบสำคัญทางด้านอุตสาหกรรม เช่น ทำยางรถ รองเท้า ยางฉนวนไฟฟ้า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งผลิตยางพาราที่สำคัญของโลก ทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกเว้น ลาว ปลูกยางพารา แต่ประเทศที่ผลิตได้มากที่สุดคือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย

มะพร้าว ประเทศที่ปลูกได้แก่ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ไทย และมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ส่งน้ำมันมะพร้าวออกขายมากที่สุดในโลก อินโดนีเซียส่งเนื้อมะพร้าวออกขายมากที่สุดในโลกเช่นกัน

อ้อย ประเทศที่ปลูกมากคือ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ไทย

ชาและกาแฟ กาแฟปลูกกันมากทางตอนเหนือของสุมาตราในอินโดนีเซีย ส่วนในประเทศอื่น ๆ เช่น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฟิลิปปินส์ และไทย กำลังเพิ่มจำนวนการปลูกมากขึ้น สำหรับชาเป็นพืชชอบขึ้นบริเวณที่สูง เช่นตามไหล่เขา กำลังเริ่มปลูกกันมากในอินโดนีเซีย

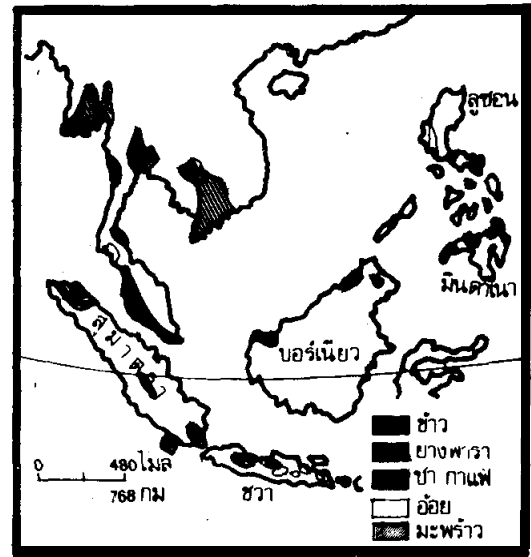
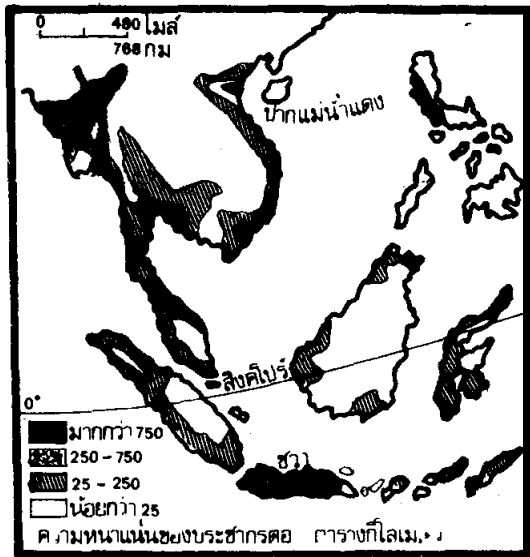
* Lewis and Ho., Asia, A Regional Geography. p.17-112.

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ผลผลิตข้าวเมื่อปี พ.ศ. 2528 แม้ว่าอินโดนีเซียจะผลิตได้มากแต่ประชากรมีจำนวนมาก จึงไม่พอบริโภคภายในประเทศ

ยาสูบ มีการปลูกในไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย

ข้าวโพด เป็นพืชที่ปลูกเพื่อการค้าในระยะนี้ ญี่ปุ่นซื้อเอาไปเลี้ยงสัตว์ ประเทศที่ปลูกมากคือไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม พม่า และกัมพูชา

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ความหนาแน่นของประชากรและผลิตผลพืชต่าง ๆ

มันสำปะหลัง ปลูกมากใน ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และกัมพูชาประชาธิปไตย
ป่านมลิลา ปลูกมากในเกาะลูซอน มินดาเนา เลเตและซามาร์ ในฟิลิปปินส์
ปอ ปลูกมากใน ไทย พม่า และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

การเลี้ยงสัตว์ และการประมง

การเลี้ยงสัตว์ในภูมิภาคนี้ ส่วนมากเป็นสัตว์ที่เลี้ยงสำหรับใช้งาน เช่น โค กระบือ ช้าง ม้า สำหรับใช้เนื้อเป็นอาหาร ได้แก่ สุกร แพะ แกะ เป็ด ไก่ ห่าน

สำหรับการประมงเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งของประชากรในภูมิภาคนี้ ทำกันตามชายฝั่งทะเลของคาบสมุทรและหมู่เกาะ และในบริเวณอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ นอกนั้นก็มีการประมงน้ำจืดตามลำน้ำสำคัญและบ่อเลี้ยงทั่วไป

ปัญหาของเกษตรกรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. ดิน ส่วนมากเป็นดินในเขตร้อนชื้น ที่มีคุณภาพต่ำมีอาหารของพืชเจือปนน้อย
2. วัชพืชต่าง ๆ ที่ไม่เป็นประโยชน์เจริญได้รวดเร็ว เช่น หญ้าคา และหญ้าประเภทต้นไผ่ซึ่งจะทำลายเนื้อที่ทำการเกษตร
3. มีการใช้ปุ๋ยในการเพาะปลูกน้อย เพราะปุ๋ยราคาแพง
4. การชลประทานยังมีน้อย การเพาะปลูกในภูมิภาคนี้ต้องอาศัยการชลประทาน เพราะการกระจายของฝนไม่สม่ำเสมอ อาศัยปริมาณอย่างเดียวไม่เพียงพอ

5. ประชากรขาดความรู้ และวิถีเกษตรที่ทันสมัย

6. ที่ดินซึ่งใช้ทำการเกษตรกรรม ไม่สามารถจะใช้เครื่องผ่อนแรงขนาดใหญ่ได้ เพราะเป็นที่ดินแปลงเล็ก ๆ มีหลายเจ้าของ

การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรม เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังไม่มีการประกอบกิจการอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ที่นับว่าสำคัญเหมือนยุโรปและอเมริกา ถึงแม้จะมีวัตถุดิบ แต่ก็ยังขาดพลังงาน เช่น ถ่านหิน น้ำมันและอุปกรณ์อีกหลายอย่าง สำหรับน้ำมันที่มีอยู่ในอินโดนีเซียและสหภาพพม่า นั้น มักจะส่งเป็นสินค้าออกมากกว่าจะใช้ในการอุตสาหกรรม พลังงานน้ำมันอยู่เป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ในประเทศต่าง ๆ แต่การนำมาใช้นั้นน้อยมาก เมื่อเทียบกับขุมพลังงานที่มีอยู่

อุตสาหกรรมในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็น อุตสาหกรรมที่เนื่องจากการเกษตรกรรมและวัตถุดิบในประเทศ เช่น โรงเลื่อย โรงสี โรงงานทอกระสอบ และทำกระดาษน้ำตาล และผลิตภัณฑ์ยางพารา นอกจากนั้นก็เป็น อุตสาหกรรมครัวเรือน มีอยู่ทั่วประเทศ แต่ละประเทศ เช่น ทอผ้าฝ้ายและผ้าไหมในไทย พม่า ลาว การทำผ้าโสร่งปาเต๊ะในมาเลเซีย และอินโดนีเซียอุตสาหกรรมที่สำคัญของภูมิภาคนี้ได้แก่

อุตสาหกรรมทำเหมืองแร่ เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการทำเหมืองแร่ดีบุกใน ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย การผลิตน้ำมันปิโตรเลียม ในอินโดนีเซีย และพม่า

อุตสาหกรรมสิ่งทอ การทอผ้าและกระสอบมีมากใน พม่า ไทย อินโดนีเซียและเวียดนามเหนือ มีทั้งทอผ้าฝ้ายและผ้าไหมในโรงงานอุตสาหกรรมและภายในครัวเรือนด้วย ไทยมีชื่อในการทอผ้าไหม อินโดนีเซียมีชื่อในการทำโสร่งปาเต๊ะ

อุตสาหกรรมยาง เป็นอุตสาหกรรมที่เริ่มกระทำกันใน มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย ส่วนมากผลิตยางรถ รองเท้า และของใช้เบ็ดเตล็ด

อุตสาหกรรมทำน้ำตาล มีทำใน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

อุตสาหกรรมโลหะ ในฟิลิปปินส์ทำโลหะผสมจำพวกเหล็ก โครไมด์ และ ทอง มาเลเซียและอินโดนีเซียมีการถลุงดีบุกและบอกไซต์ (อะลูมิเนียม)

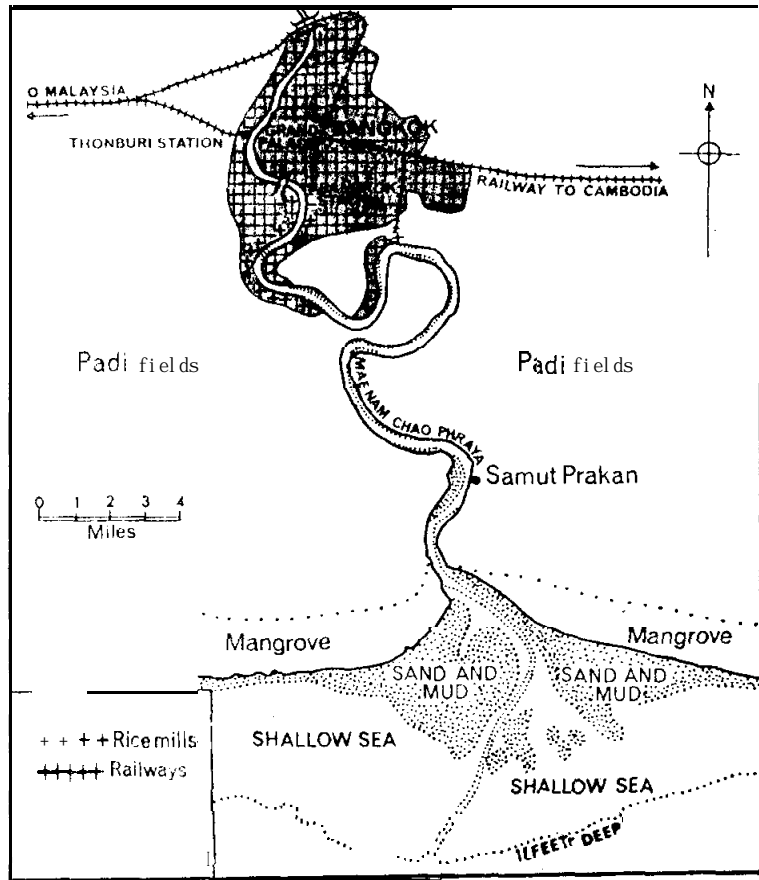
ศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ

เช่น สิงคโปร์ จาการ์ตา กรุงเทพฯ ไซ่ง่อน มะนิลา ฮานอย ย่างกุ้ง พนมเปญ เป็นต้น
อุปสรรคของอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประเทศเกษตรกรรมมากกว่าอุตสาหกรรม
เนื่องจาก

1. ทุน ได้แก่ตัวเงิน หรือเครดิตในรูปแบบต่าง ๆ หรือความคิดอ่านที่จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมมีน้อย
2. แหล่งพลังงาน ได้แก่ถ่านหิน น้ำมันปิโตรเลียม แก๊สธรรมชาติ พลังงานน้ำ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสิ่งดังกล่าวนี้ไม่เอื้อในการประกอบอุตสาหกรรม
3. ความรู้ความสามารถของตัวบุคคลที่จะดำเนินการอุตสาหกรรม ยังไม่มีเพียงพอ
4. การขนส่งซึ่งต้องอาศัยถนนดี ทางรถไฟ หรือทางน้ำ ยังมีไม่ดีหรือไม่เพียงพอแก่การดำเนินกิจการ
5. ตลาด เนื่องจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่ประกอบเกษตรกรรมมาช้านาน ประชากรมีฐานะยากจน อำนาจซื้อจึงมีน้อย

อย่างไรก็ตามอนาคตของการอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กำลังมีความหวังที่จะเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ คือ

1. ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ความขาดแคลนเครื่องอุปโภคต่าง ๆ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในแถบนี้ มีความรู้สึกว่าการอุตสาหกรรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้แทบทุกประเทศพยายามวางแผนการในการดำเนินงานอุตสาหกรรม และพยายามชักจูงให้มีการลงทุนทางการอุตสาหกรรม
2. ความรู้สึกเกี่ยวกับชาตินิยมของประเทศที่ได้รับเอกราชใหม่ ๆ พยายามที่จะพึ่งตนเอง โดยไม่ต้องคอยพึ่งประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ จึงหาทางตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ขึ้น
3. ได้มองเห็นความสำคัญว่าการประกอบอุตสาหกรรมจะเป็นการช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศให้ดีขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยแก้ปัญหาการที่จำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วด้วย
4. ประชากรในเขตนี้ได้เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ตลาดเครื่องอุปโภคและบริโภคกว้างขวางขึ้น พอที่จะเริ่มกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ ด้วยเหตุนี้อุตสาหกรรมอย่างง่าย ๆ จึงได้เริ่มขึ้น และจากการเริ่มต้นแบบนี้เอง จะเป็นทางให้เกิดอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไป

ประเทศไทย : ตะกอนปากแม่น้ำ

ที่มา : Lewis and Ho., เล่มเดิมหน้า 87.

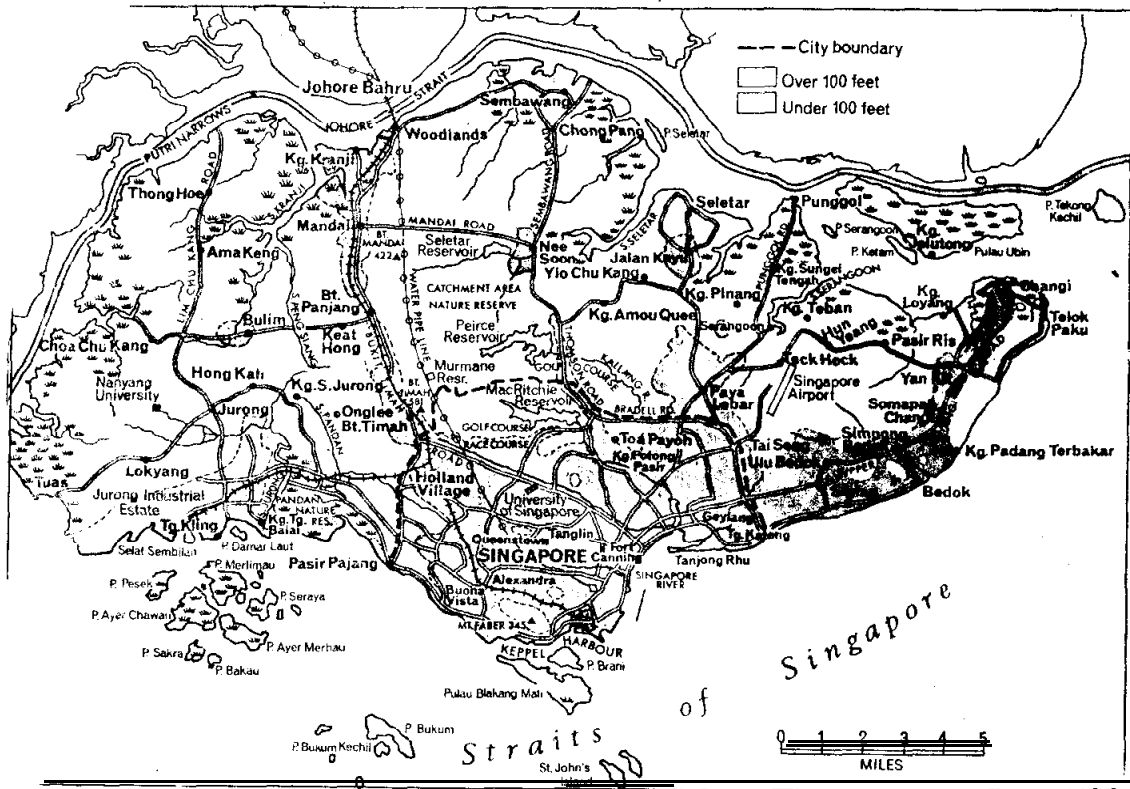
การพาณิชย์กรรม

ศูนย์กลางการค้าที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ที่เมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพฯ สิงคโปร์ จาการ์ตา ไชงอัน มะนิลา ฮานอย ย่างกุ้ง พนมเปญ ปีนัง และปอร์ตสเว็ตเต็นแฮม

ผู้ประกอบการค้าในภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างด้าว ได้แก่ จีน อินเดีย ส่วนชาวพื้นเมืองเพิ่งเริ่มสนใจ

ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มักจะผลิตวัตถุดิบเหมือนกัน ดังนั้นการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าจึงมีน้อย เว้นแต่ประเทศที่ผลิตข้าวไม่ได้ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย จึงได้ติดต่อซื้อขาย ข้าวเจ้าและอาหารบางประเภทจากประเทศที่ผลิตข้าวได้ เช่น ไทย พม่า สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

การค้าขายของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่ติดต่อกับ ญี่ปุ่น
สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และ ประเทศในยุโรป

สาธารณรัฐสิงคโปร์

ที่มา : Lewis and HO., เล่มเดิมหน้า 78

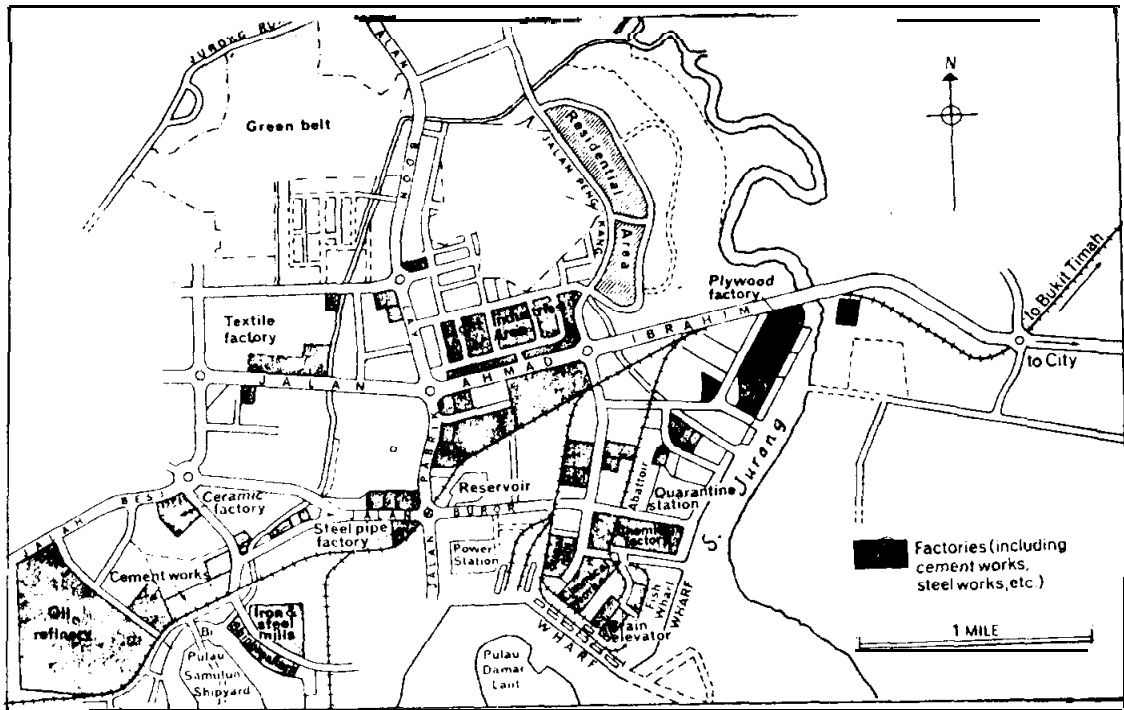
สินค้าออก เป็นสินค้าประเภทอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ในการอุตสาหกรรม เช่น ข้าว ยางพารา ติบुक ไม้สัก ชา กาแฟ ป่านปอ ข้าวโพด อ้อย ยาสูบ มะพร้าว น้ำมัน

สินค้าเข้า เป็นสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์พวกอุตสาหกรรมต่างๆ ได้แก่ เครื่องจักรกล เครื่องไฟฟ้า เครื่องนุ่งห่ม เคมีภัณฑ์ สินค้าเหล่านี้ซื้อจากประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญๆ เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมันและสหราชอาณาจักร สินค้าที่มาจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกันมีน้อยมากจนเกือบไม่มีความสำคัญเมื่อเทียบกับสินค้าพวกอื่น ๆ

เมืองสำคัญทางอุตสาหกรรมและการพาณิชย์กรรม

1. **กรุงเทพฯ** เป็นศูนย์กลางการบินที่สำคัญที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสายการบินระหว่างประเทศมากกว่าสิบบริษัทได้ใช้สนามบินดอนเมืองเป็นที่จอดแวะ นอกจากนั้น

กรุงเทพฯ ยังเป็นท่าเรือในตอนกลางของภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นตลาดข้าวที่สำคัญของภาคนี้ นอกจากข้าวก็มีไม้สัก ข้าวโพด แป้งมันสำปะหลัง ถั่ว โคนและกระป๋อง

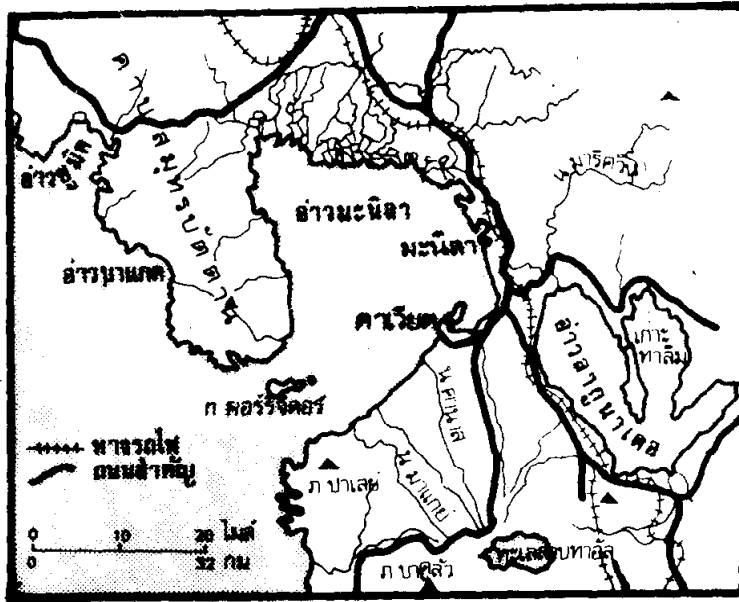

สิงคโปร์ : เขตอุตสาหกรรมที่เมืองจอร์จ

ที่มา : Lewis and Ho. หน้าเดิม 79.

2. *สิงคโปร์* เป็นศูนย์กลางการเดินทางเรือที่สำคัญที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเป็นเมืองท่าพักสินค้า และตลาดที่สำคัญทางด้านใต้ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีท่าเลติ่มากเป็นชุมทางของสายการเดินเรือระหว่างยุโรป เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และออสเตรเลีย เป็นตลาดส่งสินค้าของประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยุโรป เช่น ยางพารา ดีบุก มะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าว นอกจากนี้ยังมีท่าอากาศยานที่เครื่องบินจากออสเตรเลียต้องเดินทางผ่านเพื่อไปยังยุโรปและอเมริกาอีกด้วย สินค้าจากยุโรปและอเมริกามักจะมาขึ้นพักอยู่ที่ท่าเรือสิงคโปร์เพื่อรอการส่งไปจำหน่ายยังประเทศต่างๆ ของเอเชียด้วย

3. *มะนิลา* เป็นท่าเรือและตลาดที่สำคัญทางด้านตะวันออกของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรือสินค้าที่จะไปหรือมาจากอเมริกาต้องผ่านมะนิลาเสมอ สินค้าที่ส่งออกจากมะนิลา มีน้ำตาล มะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าว เหล็ก ปานมนิลา ยาสูบ และ ทองคำ มะนิลา รับสินค้าผลิตผลอุตสาหกรรมจากอเมริกาเป็นส่วนใหญ่

ฟิลิปปินส์ : มะนิลา และเมืองท่า

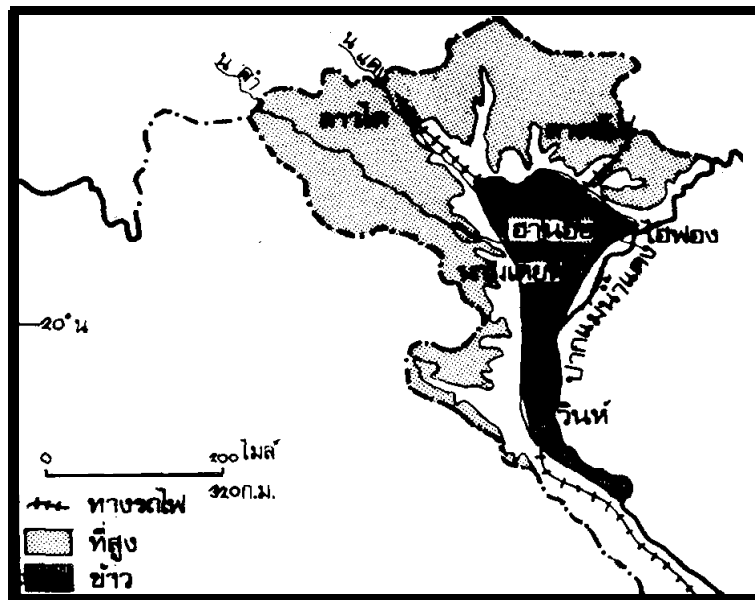
4. **จาการ์ตา** เป็นท่าเรือสำคัญของภาคใต้ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกหนึ่งแห่งหนึ่ง ติดจากสิงคโปร์ สินค้าออกของเกาะชวา และอินโดนีเซีย มักจะส่งผ่านท่าเรือนี้ ได้แก่ น้ำตาล ยางพารา ชา กาแฟ มะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปิโตรเลียม เครื่องเทศ และควินิน สินค้าเข้าส่วนมากเป็นผลผลิตอุตสาหกรรมจากยุโรป

5. **ไซ่ง่อน*** เป็นท่าเรือของเวียดนาม สินค้าที่สำคัญที่ส่งออกจากท่าเรือนี้ ข้าว ปลา มะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว และ ไม้ สินค้าเข้าส่วนมากมาจากฝรั่งเศส และประเทศต่าง ๆ ในยุโรป

6. **ไฮฟอง** เป็นท่าเรือบนปากแม่น้ำแดงของเวียดนามเหนือ สินค้าออกที่สำคัญจากลุ่มแม่น้ำแดง คือ ข้าว และ มะพร้าว นอกจากนี้ยังส่งสินค้าเบ็ดเตล็ดที่มาจากยูন্নานของสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย

7. **ย่างกุ้ง** เป็นเมืองท่าของสหภาพพม่า สินค้าออกมี ข้าว หนังสัตว์ ไม้สัก ยางพารา และน้ำมันปิโตรเลียม

* นครโฮจิมินห์

ฮานอยและไฮฟอง

8. **ปิ่นัง** เป็นท่าเรือสำคัญทางตะวันตกของมาเลเซีย สินค้าออกที่สำคัญ คือ ดีบุก ยางพารา มะพร้าวแห้ง และเครื่องเทศ

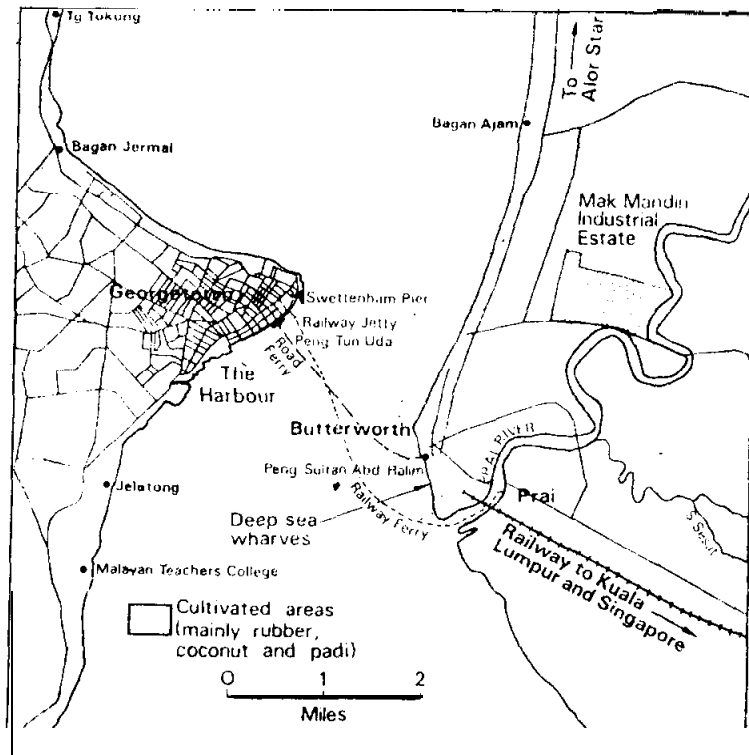
9. **พอร์ตสวิตเตินแฮม** เป็นเมืองท่าส่งสินค้าออกอีกแห่งหนึ่งของมาเลเซียอยู่ทางฝั่งทะเลตะวันตกไม่ห่างจากกัวลาลัมเปอร์เท่าใดนัก ส่งสินค้าออก คือ ดีบุก มะพร้าวแห้ง **สรุปอาชีพของประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**

1. อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ คือ การทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำนา ทำสวนยางพารา ทำไร่อ้อย สวนมะพร้าว ชา ยาสูบ ป่า การทำเหมืองแร่ดีบุกและการประมงมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือเพื่อใช้งาน

2. สำหรับการอุตสาหกรรม การค้ามีบ้างเล็กน้อยโดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ และเมืองท่าชายฝั่งทะเล

3. สินค้าออกที่สำคัญได้แก่ผลิตผลทางวัตถุดิบ เช่น ข้าว ยางพารา ดีบุก ไม้สัก ชา กาแฟ ป่านปอ ข้าวโพด อ้อย ยาสูบ มะพร้าว น้ำมัน ส่งไปขายญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ยุโรปตะวันตก

4. สินค้าเข้าที่สำคัญได้แก่ วัตถุดิบอุตสาหกรรมประเภทเครื่องจักรกล เครื่องไฟฟ้า เครื่องนุ่งห่ม เคมีภัณฑ์ จากประเทศอุตสาหกรรมต่าง ๆ

เมืองท่าปีนัง

ที่มา : Lewis and Ho. เล่มเดิมหน้า 36.

2.10 การคมนาคมขนส่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา นับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการคมนาคม และการติดต่อระหว่างภูมิภาคนี้กับภูมิภาคอื่น ๆ และประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ด้วยกันเมื่อเทียบเส้นทางการคมนาคมด้วยกันแล้ว การคมนาคมทางน้ำนับว่าสำคัญที่สุดในภูมิภาคนี้

การคมนาคมทางน้ำ

เนื่องจากประชากรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนมากอยู่กันหนาแน่นตามปากน้ำและฝั่งทะเล ดังนั้นเมืองใหญ่น้อยเหล่านี้จึงมักมีท่าเรืออยู่เสมอตามความจำเป็น

สำหรับเส้นทางเดินเรือทะเล สิงคโปร์ เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ เพราะสิงคโปร์อยู่ในทำเลที่เหมาะสม เป็นศูนย์กลางเส้นทางเชื่อมระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียเรือเข้าออกจากสิงคโปร์ไปยังเมืองท่าต่าง ๆ ทั่วโลก และยังติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ต่างมีท่าเรือของตนเองอย่างน้อย

1 ท่า ยกเว้นลาว ซึ่งไม่มีอาณาเขตติดกับฝั่งทะเล ท่าเรือเหล่านั้นก็มีการติดต่อกับท่าเรืออื่น ๆ ในโลกเช่นกัน

บริการเดินเรือมีความสำคัญต่อแถบนี้มาก โดยเฉพาะการติดต่อระหว่างเกาะต่าง ๆ เส้นทางเดินเรือเปรียบได้กับถนน เช่น ในอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ มีสายการเดินเรือกับเกาะต่าง ๆ มากมาย การใช้แม่น้ำเป็นเส้นทาง ก็นับว่าสำคัญมากสำหรับภูมิภาคนี้ เพราะเป็นทางขนส่งที่ถูกที่สุด ในการนำผลผลิตจากภายในประเทศออกสู่ท่าเรือเช่น ข้าว ไม้สักและสินค้าอื่น ๆ ในพม่า แม่น้ำอิรวดี ใช้ในการคมนาคมสำหรับเรือที่กินน้ำลึก 3.5 ฟุต เป็นระยะทาง 1,000 ไมล์ จากปากน้ำเข้าไปในแผ่นดินใหญ่ แม่น้ำเจ้าพระยาก็เช่นกันสามารถใช้เป็นทางคมนาคมหลายร้อยไมล์ แม่น้ำโขงใช้เป็นทางคมนาคมทางน้ำจากปากน้ำไปจนถึงพนมเปญ ส่วนแม่น้ำแดงก็ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมได้บ้างเช่นกัน

การคมนาคมทางบก

ทางรถไฟ ทางรถไฟในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประมาณ 12,000 ไมล์ การเพิ่มระยะทางรถไฟในภูมิภาคนี้เป็นไปอย่างช้ามาก เนื่องจากต้องลงทุนมาก มาเลเซียมีสายทางการเดินรถไฟมากกว่าประเทศอื่น ๆ โดยมีทางรถไฟยาว 1 ไมล์ ต่อจำนวนคนประมาณ 4,000 คน ไทยรองลงมา มี 7,000 คนต่อความยาว 1 ไมล์ อินโดนีเซียรองจากไทยคือ 13,000 คนต่อความยาว 1 ไมล์

การติดต่อของทางรถไฟระหว่างประเทศนับว่ายังมีน้อย ที่มีอยู่ในปัจจุบันคือระหว่างไทยกับกัมพูชาประชาธิปไตยจากกัมพูชา มีทางรถไฟเชื่อมไชนงอน-ฮานอย นอกจากนี้ยังมีระหว่างไทย กับมาเลเซีย และสิงคโปร์ซึ่งติดต่อกันได้

ทางรถยนต์ การคมนาคมทางรถยนต์ของภูมิภาคนี้ นับว่าเพิ่มระยะทางรวดเร็วกว่าเส้นทางอื่น เพราะเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศ เส้นทางรถยนต์ระหว่างประเทศที่พอติดต่อกันได้ ก็เฉพาะในแหลมอินโดจีน คือ มีทางหลวงสายเอเชียเชื่อมระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยผ่านเอเชียใต้ โดยมีสายหลัก 2 สาย คือ สาย A₁ และ A₂* (ได้กล่าวมาแล้วเรื่องการคมนาคมของทวีปเอเชีย)

* A₁ เริ่มจากอิหร่านไปสิ้นสุดที่ไชนงอน ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

A₂ เริ่มจากอิหร่านไปสิ้นสุดที่อินโดนีเซีย

การคมนาคมทางอากาศ

ในปัจจุบันการคมนาคมทางอากาศของภูมิภาคนี้มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ นับว่าเป็นศูนย์กลางการบินที่สำคัญที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะว่ามีที่ตั้งเหมาะสมคืออยู่ในใจกลางของภูมิภาคนี้ มีพื้นที่ราบมีสนามบินที่ทันสมัย และมีสถานการณ์ทางการเมืองมั่นคง

ในภูมิภาคนี้มีสายการบินติดต่อระหว่างเมืองหลวงของประเทศต่างๆ เช่นระหว่าง สิงคโปร์ มะนิลา ไซ่ง่อน จาการ์ตา ย่างกุ้ง กรุงเทพฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสายการบินระหว่างทวีป เช่นสายการบินจากยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย จะต้องบินผ่านอีกด้วยจึงทำให้สายการบินในภูมิภาคนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง

สรุป การคมนาคมขนส่งยังพัฒนาน้อย ส่วนใหญ่กำลังเร่งรัดพัฒนา มีความเจริญมาในเขตเมืองหลวง เขตอุตสาหกรรมและศูนย์เมืองท่า

หมายเหตุ รายละเอียดเกี่ยวกับประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน สิงคโปร์ พม่า เวียดนาม และกัมพูชาประชาธิปไตย ศึกษาได้จากหนังสืออ่านประกอบเอเชีย {GE 353 (S) }

3. สรุป

ทรัพยากรธรรมชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาชีพของประชากร ประชากร และการคมนาคมขนส่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้สรุปไว้ทุกหัวข้อข้างต้นแล้ว

4. กิจกรรมและแนวคิด

- 4.1 ให้นักศึกษาลงชื่อเมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากแผนที่
- 4.2 ให้ติดต่อขอเอกสารจากสถานเอกอัครราชทูตของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทยทุกประเทศมาศึกษาเพิ่มเติม
- 4.3 ให้สรุปเนื้อหาสำคัญ พร้อมดูภาพหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ จากภาควิชาโสตฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. คำถามท้ายบท

- 5.1 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง? (ให้บอกชื่อประเทศเมืองหลวงและเรียงลำดับประชากรมาด้วย)
- 5.2 จงอธิบายลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พร้อมทั้งวาดแผนที่ประกอบ
- 5.3 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีทรัพยากรและอาชีพอย่างไร? อธิบาย
- 5.4 ทุ่งหญ้าสะวันนาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบในบริเวณใด มีสัตว์และพืชพรรณอะไรบ้าง?
- 5.5 จากแผนที่โครงร่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้ลงชื่อต่อไปนี้
 - ชื่อประเทศและเมืองหลวงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - แม่น้ำสำคัญ เช่น อิระวดี เจ้าพระยา แม่น้ำโขง ฯลฯ
 - แหล่งแร่เหล็ก ดีบุก ถ่านหิน และน้ำมันปิโตรเลียม
 - เขตปลูกข้าวโพด อ้อย มะพร้าว และข้าวเจ้า
- 5.6 ให้บอกชื่อสินค้าออกและสินค้าเข้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาอย่างละ 5 ชื่อ
- 5.7 เหตุใดการคมนาคมขนส่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

- 5.8 ทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highway) ที่สำคัญ ซึ่งตัดผ่านภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีกี่สาย อธิบายและบอกชื่อเมืองและประเทศซึ่งทางหลวงแต่ละสายตัดผ่าน
- 5.9 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอะไรบ้าง ยกมาสัก 7 อย่าง พร้อมทั้งบอกบริเวณที่ปลูกและประเทศที่ส่งออกขายมากมาด้วย
- 5.10 แหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีในประเทศใดบ้าง ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมประเภทใด และเหตุใดการอุตสาหกรรมในภูมิภาคนี้จึงไม่เจริญเท่าที่ควร
- 5.11 สินค้าออกที่สำคัญของประเทศฟิลิปปินส์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 5.12 แร่โลหะที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอะไรบ้าง อธิบาย พร้อมทั้งบอกแหล่งที่ผลิตได้มากเรียงตามลำดับ
- 5.13 เหตุใดภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบปัญหาเกี่ยวกับประชากร ยกตัวอย่างประกอบมา 3 ประเทศ
- 5.14 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้พลังงานจากอะไรบ้าง บอกประเภทและแหล่งผลิตพลังงานชนิดนั้น ๆ มาด้วย
- 5.15 สินค้าออกและสินค้าเข้าที่สำคัญของประเทศอินโดนีเซียมีอะไรบ้าง อธิบาย พร้อมทั้งบอกชื่อของประเทศคู่ค้าที่สำคัญมาด้วย